

Republica Moldova

Consiliul Raional
LEOVA

Martie 2023

**RAPORT de activitate al
Președintelui raionului Leova și
subdiviziunilor pentru perioada
anului 2022**

Stimați consilieri!
Onorată asistență!

Iată că a mai trecut un an, un an dificil, care a adus noi provocări, încercări dar și multiple realizări ale Consiliului raional spre asigurarea bunăstării locuitorilor raionului.

În prezentul raport se propune o analiză supra realizării întregii activități a Aparatului președintelui raionului și subdiviziunilor Consiliului raional în anul de activitate 2022, prin punerea în aplicare a Legilor și Hotărârilor Guvernului, Parlamentului Republicii Moldova, deciziilor Consiliului raional, precum și alte acte normative.

Astfel, în perioada la care ne referim, Aparatul președintelui raionului, subdiviziunile Consiliului raional, în exercitarea atribuțiilor stabilite prin Legea Administrației Publice Locale a acționat în vederea implementării programelor și strategiilor aprobate, a realizării sarcinilor, atribuțiilor și obiectivelor specifice, punând accent pe coordonarea activității serviciilor publice de interes raional.

În rezultatul activității Aparatului președintelui Raionului, subdiviziunilor Consiliului Raional Leova pe parcursul anului 2022 s-au realizat diverse acțiuni importante, asigurând implementarea programelor, proiectelor lansate în anul 2021 și în anii precedenți de activitate.

Pe parcursul anului 2022 Consiliul raional s-a întrunit în **7 ședințe**, dintre care: **4 au fost ordinare și 3 extraordinare**. La ședințele consiliului au fost **adoptate 149 decizii**, care au fost orientate întru buna activitate a instituțiilor, subdiviziunilor consiliului raional, îmbunătățirea condițiilor de trai a locuitorilor raionului nostru. **Comisiile consultative de specialitate ale Consiliului raional**, pe parcursul anului 2022 s-au întrunit în **16 ședințe**.

Vreau să Vă mulțumesc, stimați consilieri, pentru colaborare, inițiative și munca constructivă realizată în cadrul ședințelor întru binele cetățenilor raionului.

Pe parcursul anului 2022 președintele raionului a emis **565 dispoziții**, inclusiv **228 dispoziții cu caracter normativ și 337 dispoziții cu caracter individual**.

Deciziile adoptate de către Consiliul raional și dispozițiile emise de către președintele raionului sau publicat de către funcționarii publici, desemnați persoane responsabile, în Registrul de Stat al Actelor Locale. Fiecare persoană interesată are posibilitatea vizualizării actelor adoptate și emise.

În conformitate cu legislația în vigoare, actele administrative sunt supuse controlului obligatoriu de legalitate de către Oficiul Teritorial al Cancelariei de Stat. În perioada de raportare, 2 decizii au fost notificate.

Întru respectarea Legii nr.239/2007 privind transparența în procesul decizional, proiectele de decizii au fost supuse consultărilor publice, fiind plasate pe pagina web a consiliului raional.

Pentru asigurarea și susținerea dezvoltării raionului, precum și asigurarea durabilității rezultatelor obținute pe parcursul anilor, s-a lucrat cu succes la implementarea prevederilor Strategiei de dezvoltare a raionului Leova pentru perioada 2021-2028.

Consiliul Raional Leova, ca autoritate publică de nivelul II, la momentul actual are în **structura sa 6 direcții** (*Direcția Finanțe, Direcția Învățământ, Direcția Agricultură, Relații Funciare și Mediu, Direcția Economie, Dezvoltarea Teritoriului și Atragerea Investițiilor, Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei, Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei, Direcția Cultură, Turism, Tineret și Sport*), **aparatură președintelui raionului, 8 Instituții Medico Sanitare Publice** (*Spitalul Raional Leova, Centrul de Sănătate Leova, Iargara, Sărăteni, Filipeni, Borogani, Sărata Nouă*), **Întreprinderea Municipală "Centrul Stomatologic raional Leova" și IP "Incubatorul de Afaceri Leova"**. Toate entitățile publice din subordinea Consiliului raional, ca și în anii precedenți implementează politici de dezvoltare social - economice ale raionului în folosul cetățenilor.

❖ DOMENIUL RESURSE UMANE

Conform Deciziei Consiliului Raional Leova nr.2.2 din 19.12.2019 sunt aprobate și avizate de Cancelaria de Stat a Republicii Moldova – 7 state de personal cu 102 unități, dintre care **funcții vacante – 32 unități.**

- Aparatură președintelui raionului -22 unități

Funcții vacante: 7 (vicepreședinte-2; arhitect șef-1; auditor intern-1; sp.principal-1; sp.superior-2);

Serviciul de deservire – 20 unități

Funcții vacante – 3 paznici;

- Direcția Finanțe – 13 unități

Funcții vacante: Secția elaborarea și administrarea bugetului – 3 (sp.superior-2, specialist-1); Secția Contabilitate Bugetară – 3 (sp.principal, sp.superior, specialist)

- Direcția Cultură Turism Tineret și Sport – 6 unități

Funcții vacante – 2 (sp.superior, specialist)

- Direcția Învățământ – 19 unități

Funcții vacante: Secția politici educaționale și învățământ – 2 specialist superior; Secția management economic-financiar și al patrimoniului – 3 (sp.principal, contabil-2);

- Direcția Economie Dezvoltarea Teritoriului și Atragerea Investițiilor – 8 unități

Funcții vacante: sp.superior -1; specialist -1; Secția Construcții și Dezvoltarea Teritoriului -2 (sp.superior, specialist)

- Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei – 8 unități

Funcții vacante – 2 (sp.superior, specialist);

- Direcția Agricultură, Relații Funciare și Mediu – 6 unități

Funcții vacante – 3 (sp.principal, sp.superior, șofer).

Au fost organizate și desfășurate concursuri – 1 concurs specialist superior Serviciu Arhivă, participantul nu a întrunit condițiile și 1 concurs specialist principal Direcția Economie, Dezvoltarea Teritoriului și Atragerea Investițiilor.

S-a întocmit Planul cursurilor de dezvoltare profesională a a funcționarilor publici sem. I-II al anului 2022

La cursuri de instruire au participat 10 funcționari publici din cadrul Consiliului raional.

❖ **CORESPONDENȚA**

În perioada anului 2022 au fost acumulate informații și s-au întocmit răspuneri la scrisori și adresări oficiale (demersuri, chestionare, raporturi, informații, solicitări a accesului la informație) parvenite în adresa președintelui raionului și consiliului raional.

Astfel în adresa Consiliului Raional și președinelui raionului a fost înregistrată corespondență:

- primită - 1151 acte
- expediată – 481 acte

Dintre care:

• <u>Primate de la:</u>	<u>Expediate către:</u>
600 - Administrația publică centrală	Administrația publică centrală - 254
551 - Administrația publică locală	Administrația publică locală - 227

A fost acordată asistență informațională autorităților administrației publice locale de nivelul I în cadrul celor 3 seminare teoretico - practice cu primarii și secretarii consiliilor locale.

Au fost înregistrate 49- petiții, dintre care 29 petiții parvenite de la nivel local și 20 de la nivel central, au fost expediate 49- răspuneri la petiții.

Informațiile au fost expediate în termen și complet conform prevederilor Instrucțiunii cu privire la lucrările de secretariat și Codului Administrativ al Republicii Moldova.

❖ **SERVICIUL ARHIVĂ**

La data de **01.01.2022** în depozitele Serviciului arhivă Leova se păstrau **36858 dosare incluse în 125 fonduri.**

Pe parcursul anului 2022 au avut loc următoarele modificări:

- au fost preluate 584 dosare (dintre care 318 dosare personalului scriptic) din 20 instituții;
- în procesul verificării existentului s-a constatat: 9 dosare au fost depistate.

La data **de 01.01.2023** Serviciul Arhivă Leova păstrează **37451/3132** (personalul / scriptic) dosare incluse în **125 fonduri** (36858 + 584 (preluate) + 9 dosare depistate).

Instituții cu păstrare depozitară a documentelor nu sînt.

Suprafața depozitelor **este 84 m.p. iar lungimea rafturilor 523 ml.**

Pe parcursul anului au fost eliberate în folosință provizorie 117 dosare, dintre care 108 dosare pentru anii 1944-1964 au fost studiate de un cercetător și 9 dosare s-au eliberat pentru folosirea vremelnică autorităților publice locale.

A fost înregistrată (cereri, demersuri de persoane fizice și juridice):

- corespondența de intrare – 84 solicitări;
- corespondența de ieșire – 131 de scrisori/ solicitări/ .

Au fost examinate 278 de solicitări cu caracter social-juridic, dintre care 246 cu răspuns pozitiv, fiind acumulată suma de **14152-00** lei. Din suma acumulată sa procurat un panou informațional pentru date istorice . În rest banii care au rămas au fost utilizate pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă.

❖ BUGETUL CONSILIULUI RAIONAL

Bugetul Consiliului raional pe anul 2022 a fost executat:

- **la venituri** în sumă de **160767,8** mii lei, sau la nivel de 98,7 % din suma precizată pe an, sau în creștere de 14,7 la sută față de bugetul executat pe anul 2021 sau cu 20567,5 mii lei mai mult.

- **la cheltuieli**, în sumă de 157102,2 mii lei, sau la nivel de 94,5 %, sau în creștere de 13,4 la sută față de bugetul executat pe anul 2021 sau cu 18569,6 mii lei mai mult.

Bugetul Consiliului Raional pe anul 2022 mii lei

	<i>Plan a.2022</i>	<i>Executat a.2022</i>	<i>% executării</i>	<i>Executat a. 2021</i>	<i>+/- față de a.2021</i>	<i>%</i>
Venituri	162 894,5	160767,8	98,7	140 200,3	20567,5	114,7
Cheltuieli	166227,0	157102,2	94,5	138 532,6	18569,6	113,4

**Structura executării pe surse principale de venituri:
ponderea acestora în venituri totale ale **bugetului raional** pe anul 2022
se caracterizează prin următorii indici:**

<i>Denumirea veniturilor</i>	<i>Planul precizat pentru perioada de gestiune</i>		<i>Executat</i>		<i>Depășiri (+) Nerealizări (-)</i>	Nivelul executării (%)
	<i>Suma (mii lei)</i>	<i>Pondere</i>	<i>Suma (mii lei)</i>	<i>Ponde re</i>		
Venituri totale - din care	162894,5	100,0	160767,8	100	-2126,7	98,7
Venituri: Imozite și Taxe	5445,2	3,35	6111,2	3,81	666,0	112,2
Mijloace colectate	3555,9	2,18	3823,7	2,38	267,8	107,5
Taxa de la cumpărarea valutei străine	53,0	0,03	71,5	0,04	18,5	134,9
Transferuri inclusiv	153840,4	94,44	150761,4	93,77	-3079,0	98,0
- destinație generala	24761,6		24761,6			100,0
- destinație generala (compensarea veniturilor ratate)	789,0		789,0			100,0
- destinație generala (din fondul de compensare)	1318,9		1318,9			100
- ramura invatamint	106112,9		104183,3		-1929,6	98,2
- transfer Instituții BS si UAT	3883,4		3873,5		-9,9	99,7
- asistenta sociala	5168,1		4240,3		-927,8	82,0

- scoli sportive	2417,9		2392,8		-25,1	99,0
- infrastructura drumurilor	9148,4		8972,4		-176,0	98,1
- transferuri capitale	172,7		172,7			100,0
- transferuri curente între Bugete locale I și II	67,5		56,9		-10,6	84,3

Bugetul raionului Leova pe anul 2022

	Plan a.2022	Executat a.2022	% executării	Executat a. 2021	+/- fata de a. 2021	%
Venituri	325690,5	312344,9	95,9	281758,2	30586,7	110,9
Cheltuieli	343856,5	308453,7	89,7	275439,8	33013,9	112,0

**Structura executării pe surse principale de venituri:
ponderea acestora în venituri totale ale bugetului raionului pe anul 2022
se caracterizează prin următorii indici:**

Denumirea veniturilor	Planul precizat pentru perioada de gestiune		Executat		Depășiri (+) Nerealizări (-)	Nivelul executării (%)
	Suma (mii lei)	Pondere	Suma (mii lei)	Pondere		
Venituri totale - din care	325690,5	100,0	312344,9	100	-13345,6	95,9
Venituri: Imozite și Taxe	44477,9	13,67	49078,7	15,71	4600,8	110,3
Mijloace colectate	9372,3	2,87	8403,9	2,69	-968,4	89,7
Taxa de la cumpărarea valutei străine	53,0	0,02	71,5	0,02	18,5	134,9
Transferuri	269963,7	82,89	253910,8	81,30	-16052,9	94,1
inclusiv						
- destinatie generala	48427,8		48427,8		0	100,0
- destinatie generala (compensarea veniturilor ratate)	1992,0		1992,0			100,0
- destinatie generala (din fondul de compensare)	3216,2		3216,2			100
- ramura invatamint	162714,9		158209,8		-4505,1	97,2
- transfer IBS si UAT	3883,4		3873,5		-9,9	99,7
- asistenta sociala	5168,1		4240,3		-927,8	82,0
- scoli sportive	4507,5		4184,8		-322,7	92,8
- infrastructura drumurilor	21997,9		21737,9		-260,0	98,8
- transferuri capitale	18055,9		8028,5		-10027,4	44,5
Donații	1823,6	0,55	880,0	0,28	-943,6	35,5

❖ DIRECȚIA ECONOMIE, DEZVOLTAREA TERITORIULUI ȘI ATRAGEREA INVESTIȚIILOR

Direcția Economie, Dezvoltarea Teritoriului și Atragerea Investițiilor (în continuare DEDTAI) fiind subdiviziunea structurală a Consiliului raional Leova care are scopul de a promova politica statului în domeniul economie, eficiență energetică, construcțiilor și atragerea investițiilor în raionul Leova, organizează și desfășoară o serie de activități întru realizarea obiectivelor pentru atingerea scopului prenotat.

Astfel, pe parcursul anului 2022 DEDTAI și-a desfășurat activitatea asigurând buna funcționare și dezvoltare a sectoarelor de care este responsabilă, și anume:

1. Sectorul „Dezvoltarea drumurilor”

În gestiunea Consiliului raional Leova sunt **76,47 km de drumuri publice locale**, care asigură accesul spre localitățile raionului.

În anul 2022 pentru lucrări de construcție, reparație și întreținere ale acestora din Fondul Rutier s-a alocat suma de 9 148,4 mii lei. Repartizarea schematică a surselor financiare ale Fondului rutier se prezintă în Figura 1.1

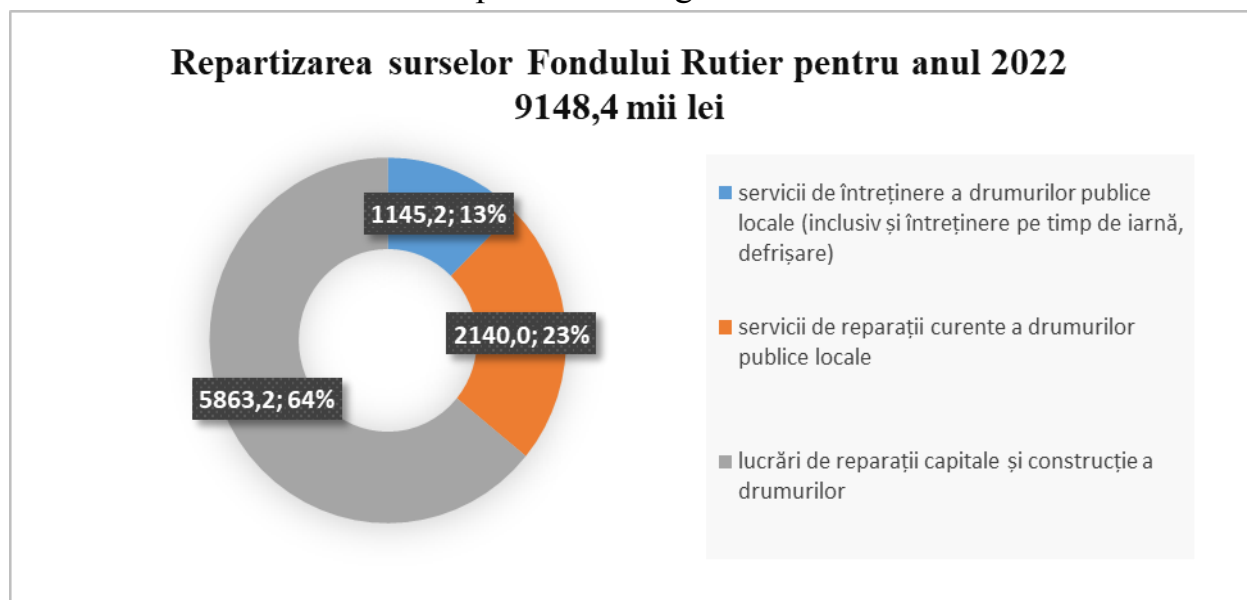

Figura 1.1 „Repartizarea Fondului Rutier pentru anul 2022”

Sursa: Anexa 11 la Decizia 9.1 din 23.12.2021 cu modificările și completările ulterioare

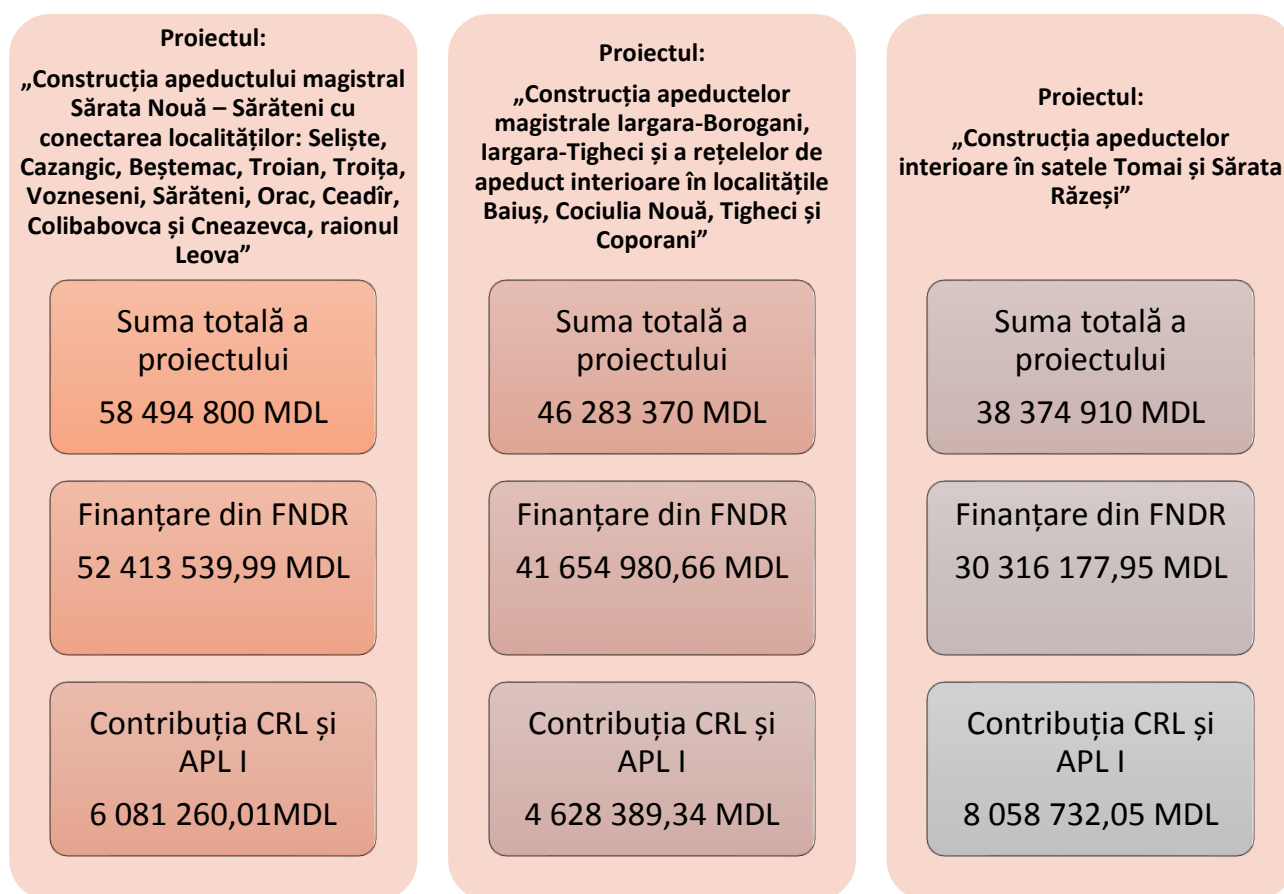
Sursele Fondului Rutier în anul 2022 au fost valorificate în proporție de 98,95 la sută și au fost utilizate pentru următoarele lucrări/servicii:

- a) Pentru executarea lucrărilor de întreținere în stare practicabilă a drumurilor publice locale;
- b) Pentru reparația în piatră spartă a unor porțiuni de drum care necesitau reparații curente urgente;
- c) Pentru construcția drumului de acces spre s.Bulgărica;
- d) Pentru construcția drumului local L541 – drum de acces spre s.Tomai cu lungimea de 820 m;

- e) Pentru construcția sistemului de evacuare a apei pentru drumul L550 –drum de acces spre s.Hîrtop;
- f) Și pentru serviciile de actualizare și verificare a documentației de proiect la toate obiectele aflate în construcție, care au fost necesare de efectuat ca rezultat al majorării prețurilor pe piață la manoperă, materiale și utilaje.

2. Sectorul „Alimentare cu Apă și Canalizare”

În rezultatul înaintării în anul 2021 a cererilor de finanțare la concursul de selectare a proiectelor finanțate din Fondul Național pentru Dezvoltarea Regională (FNDR) la data de 12.01.2022 de către Guvern au fost aprobate și incluse în „Programul proiectelor prioritare de dezvoltare regională, finanțate din FNDR pentru perioada 2022-2024” următoarele proiecte care vor fi implementate în raionul Leova:

Figura: 2.1 „Proiectele incluse în Documentul Unic de Program pentru perioada 2022-2024”

La data de 16 august 2022 au fost semnate contractele de finanțare pentru proiectele de aprovizionare cu apă a localităților raionului finanțate din FNDR și urmează a fi implementate în perioada 2023-2024.

În calitate sa de partener și cofinanțator al acestor proiecte Consiliul raional Leova în anul 2022 a asigurat 50% din contribuție pentru 2 proiecte în sumă de 3 694 274,12

lei, pentru care au fost deja inițiate procedurile de achiziții publice și în prima jumătate a anului 2023 urmează să se înceapă lucrările de construcție.

Din motivul creșterii prețurilor și din imposibilitatea asigurării contribuțiilor în anul 2022 pentru toate 3 proiecte s-a hotărât ca contribuția pentru proiectul „Construcția apeductelor interioare în satele Tomai și Sărata Răzeși” să fie asigurată în anul 2023.

În anul 2022 în comun cu proiectul înaintat de primăria s.Sărățica Nouă s-a înaintat în cadrul programului național „Satul european” și proiectul „*Extinderea apeductului magistral Sărata Nouă-Sărăteni cu conectarea Localităților: Cîmpul Drept și Sărățica Nouă, raionul Leova, Etapa II*”, cu un cost total de 8 648 260 lei., care a fost acceptat spre finanțare.

Consiliul raional Leova a asigurat cofinanțarea apeductului magistral în sumă de 590 000 lei.

Și pentru acest proiect a fost inițiată procedura de achiziții publice și în prima jumătate a anului 2023 urmează să se înceapă lucrările de construcție.

3. Monitorizarea implementării proiectului de Parteneriat Public-Privat (PPP) „Dezvoltarea infrastructurii termoenergetice din biomaă în r.Leova”

Pe parcursul anului 2022 în contextul creșterii prețurilor la tot spectrul de combustibili fosili au fost organizate și desfășurate 3 ședințe ale comisiei de monitorizare a implementării PPP, în cadrul căroră s-au analizat tarifele înaintate de partenerul privat pentru energia termică pe biomasă livrată, care s-au înaintat consiliului raional spre aprobare.

Astfel, pe parcursul anului au fost întocmite 2 Note informative și 2 proiecte de decizie „*Cu privire la aprobarea tarifului pentru energia termică pe biomasă*” care au fost prezentate în cadrul ședințelor consiliului raional din data de 17 martie și respectiv 06 octombrie ale anului 2022.

4. Monitorizarea nivelului de pregătire a economiei și sferei sociale a raionului către lucrul în perioada rece a anului

În scopul monitorizării procesului și nivelului de pregătire a instituțiilor publice, serviciilor desconcetrate și al agenților economici prestatori de servicii pentru activitatea în perioada toamnă- iarnă 2022 -2023, DEDTAI a remis solicitări și a acumulat Planurile de acțiuni cu privire la măsurile de pregătire a economiei și a sferei sociale a raionului Leova pentru activitatea în perioada de toamnă – iarnă 2022 – 2023 și ulterior a acțiunile întreprinse întru asigurarea bunei activități în perioada rece a anului, care s-au sistematizat în 2 Note informative și s-au prezentat în cadrul ședințelor consiliului raional, iar ca rezultat s-au aprobat 2 decizii:

- a) Decizia nr.2.1 din 19.05.2022 „*Cu privire la măsurile de pregătire a economiei și sferei sociale a raionului pentru activitatea în perioada de toamnă-iarnă 2022-2023*”

- b) Decizia nr.3.1 din 15.09.2022 „Cu privire la nivelul de pregătire a economiei și sferei sociale a raionului pentru activitatea în perioada de toamnă-iarnă 2022-2023”

De asemenea, la data de 13.09.2022 în incinta Consiliului raional Leova a fost organizată și desfășurată atestarea/ pregătirea anuală a operatorilor/ persoanelor responsabile în sala de cazane de către SRL „Centrul de instruire și producție” din orașul Cahul.

Menționăm că atestarea/ pregătirea anuală a operatorilor/ persoanelor responsabile în sala de cazane este obligatorie și în acest sens, DEDTAI organizează anual acest eveniment în orașul Leova pentru a facilita procesul de instruire/atestare.

5. Monitorizarea Programului raional de transport rutier de călători și bagaje

În scopul sporirii nivelului serviciilor de transport auto de călători pe rutele regulate și asigurarea securității circulației rutiere precum și în scopul redresării situației create în Programul de transport raional, pe parcursul anului 2022 au fost organizate și desfășurate 2 ședințe ale comisiei pentru transportul auto de călători și bagaje.

În rezultatul ședințelor au fost întocmite 3 Note informative și propuse spre aprobare consiliului raional 3 proiecte de decizie.

Astfel, prin Decizia nr.5.4 din 25.11.2022 a fost retras dreptul de deservire a rutelor regulate de călători în trafic raional la 2 operatori de transport, iar prin Decizia nr.5.3 din 25.11.2022, cu modificările și completările ulterioare, s-a constituit comisia privind atribuirea prin concurs a serviciilor regulate de transport rutier.

Despre deciziile aprobate de consiliul raional, de către DEDTAI au fost informați operatorii de transport vizați și Agenția Națională Transport Auto.

În prima jumătate a anului 2023 urmează a fi organizat concursul privind atribuirea dreptului de deservire pentru rutele:

- a) Leova 12:00 – Băiuș 7:30
- b) Leova 13:00 – Cuporani 07:05
- c) Leova 12:45 - Borogani 07:35

6. Sectorul Întreprinderilor Mici și Mijlocii

Având ca scop promovarea și dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii din raion, sub egida Consiliului raional Leova, DEDTAI organizează activități de promovare și asigură participarea agenților economici la diverse evenimente tematice. În acest sens, pe parcursul anului 2022 au fost organizate următoarele acțiuni:

- 6.1** A fost organizat și desfășurat concursul raional „Cel mai bun antreprenor din sectorul Întreprinderilor Mici și Mijlocii al anului 2021”. La ediția din anul 2022 au fost depuse 30 de dosare de către 23 agenți economici la 5 nominații din cele

10 propuse de Regulament. Nominațiile și agenții economici premiați se reflectă în Figura 6.1.

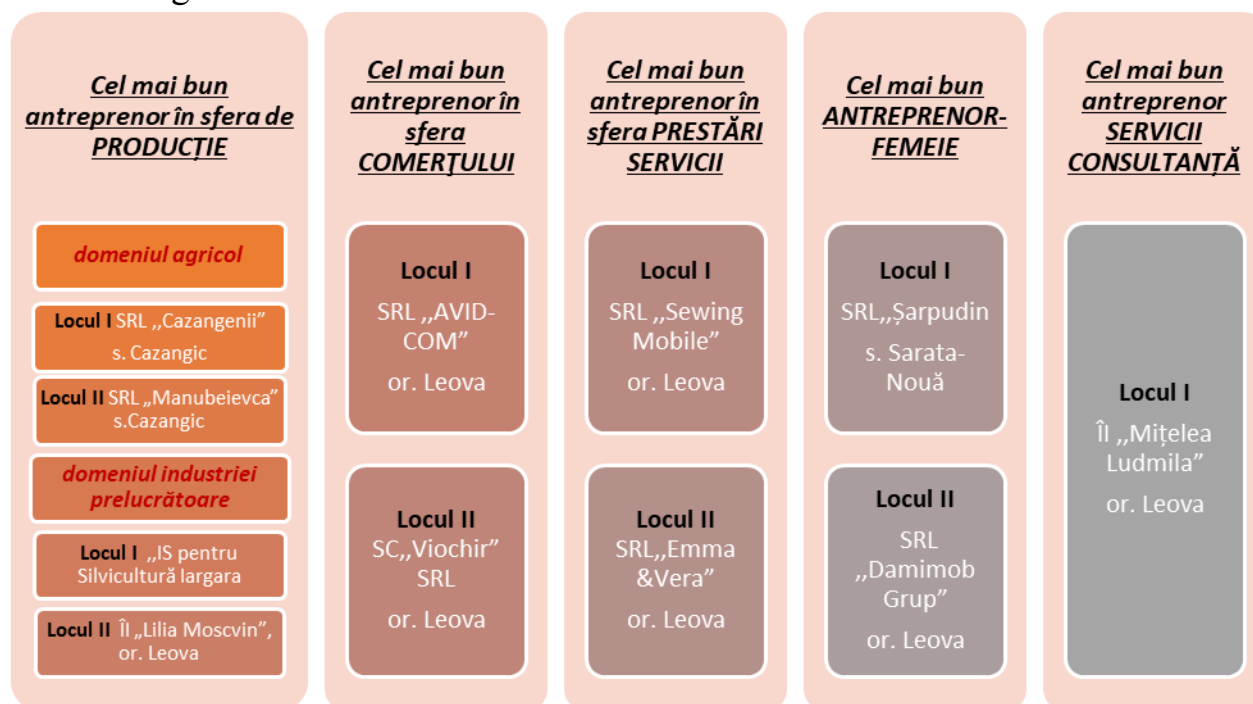

Figura 6.1 Premianții concursului „Cel mai bun antreprenor din sectorul IMM al anului 2021”

Agenții economici care au obținut locul I au primit și premiu bănesc în sumă de 2000 lei, iar cei care au ocupat locul II – în sumă de 1500 lei.

De asemenea, cu diplomă de onoare în semn de apreciere a muncii și a rezultatelor obținute în domeniul prestării servicii de alimentație la nivel raional și premiul bănesc în sumă de 1000 lei a fost apreciată Dna Lidia Chirică, administrator SRL „Șarpudin”, s. Sărata Nouă.

Cu diplomă de onoare în semn de apreciere a muncii și a rezultatelor obținute în domeniul producerii sistemelor pluviale, producerea și instalarea sistemelor de ventilare și producerea izolațiilor termice la nivel raional și național și premiul bănesc în sumă de 1000 lei a fost apreciat Dl Ruslan Diacenco, administrator SRL „Izoterm Service”, or. Leova.

Antreprenorii participanți la concurs care nu au obținut locuri premiante au fost apreciați cu certificate de participare.

6.2 În perioada 11-13 noiembrie 2022 s-a asigurat participarea producătorului autohton de vinuri **SRL „Fautor” din s. Tigheci**, la cea de-a IV-a ediție a **Expoziției „Republica Moldova Prezintă” la Iași, România**, organizată de Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova (CCI a RM) în parteneriat cu Primăria Municipiului Iași și Camera Bilaterală de Comerț și Industrie Republica Moldova – România.

Plata pentru spațiul expozițional și taxa de participare, de asemenea a fost asigurată din Programul 5004 „Servicii generale economice și comerciale” și a constituit 10 400 lei.

6.3 S-a asigurat în perioada 13-16 octombrie 2022 participarea la **Expoziția-tîrg „FARMER -2022”** desfășurată la CIE „MoldExpo”, Chișinău a 3 agenți economici. Plata pentru spațiul expozițional și taxa de participare pentru agenții economici care au reprezentat stand-ul colectiv al consiliului a fost asigurată din Programul 5004 „Servicii generale economice și comerciale” și a constituit 1 530 lei.

Figura 6.3.1 „Agenții economici participanți cu stand-ul colectiv al Consiliului raional Leova la Expoziția „Farmer-2022”

7. Monitorizarea prețurilor la produsele social-importante din rețeaua comercială a raionului

Pe parcursul anului 2022 de la administrațiile publice locale de nivelul I s-au acumulat, s-au sistematizat și expediat lunar în adresa Ministerului Economiei și Infrastructurii 12 informații cu privire la prețurile medii la produsele social importante din rețeaua comercială a raionului Leova.

8. Sectorul Atragerea investițiilor

Pe parcursul anului 2022 în baza Acordului de cooperare cu Consiliul Județean Prahova s-a implementat proiectul „Lucrări de reparație capitală pentru amplasarea Centrului Comunitar de Sănătate Mintală în cadrul IMSP Centrul de Sănătate Leova” care a fost finanțat 90% de Consiliul Județean Prahova și 10% de Consiliul raional Leova. Valoarea totală a proiectului fiind de 382 169,29 lei.

La începutul anului 2022 DEDTAI a oferit suport metodologic primăriilor raionului Leova la scrierea cererilor de finanțare în cadrul programului național „Satul european”

pentru următoarele proiecte: „Renovarea căminului cultural din s.Băiuș”, „Construcția sistemului de canalizare în s.Seliște”, proiecte care au fost acceptate spre finanțare și care urmează a fi implementate în anul 2023.

De asemenea, începând cu anul 2022 raionul Leova este beneficiar al Programului „**EU4Moldova: Comunități locale**”, program ce-și propune să îmbunătățească calitatea vieții în comunitățile din mediul rural, avînd scop ambițios, dar și parteneri pe măsură pentru atingerea acestuia: Uniunea Europeană, Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Cooperarea Austriacă pentru Dezvoltare (ADC), Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Polone – Asistența Poloniei.

Pentru atingerea obiectivelor și a unui impact maxim, programul „EU4Moldova: Comunități Locale” va fi implementat în baza a 4 componente în perioada anilor 2022-2025:

Componenta 1: Dezvoltarea serviciilor publice locale (implementată de GIZ Moldova)

Componenta 2: Dezvoltarea infrastructurii publice locale (implementată de Austrian Development Agency ADA)

Componenta 3: Dezvoltarea oportunităților economice locale și abilităților profesionale (implementată de GIZ și ADA)

Componenta 4: Dezvoltarea locală în gestiunea comunităților (LEADER) (implementată de Solidarity Fund PL in Moldova).

Astfel, pe parcursul anului au fost organizate și s-a participat la mai multe evenimente tematice în cadrul acestui Program. La 5 octombrie 2022 s-a participat la prima ședință a Comitetului de Supraveghere, unde a fost lansat oficial programul „EU4Moldova: Comunități Locale”, organizată la Chișinău.

Însă, lansarea programului a fost precedată de o serie de vizite în raion a echipei GIZ în perioada iunie-iulie în cadrul cărora au fost prezentate componentele 1 și 3 și s-au pus bazele viitoare colaborări în cadrul componentelor.

Orașul Leova și satele Hănăsenii Noi, Sîrma și Iargara vor avea parte de o infrastructură îmbunătățită în domeniul canalizării. În perioada august-octombrie Echipa Austrian Development Agency (ADA), împreună cu reprezentanții comunităților beneficiare, au convenit asupra principalelor aspecte privind începerea lucrărilor de proiectare.

De asemenea, în luna decembrie 2022 s-au identificat necesitățile și propunerile de dezvoltare a capacităților în domeniul Eficienței Energetice a Autorităților Publice Locale din raionul Leova.

Acestea au fost analizate în cadrul unui atelier de lucru ce a reunit reprezentanți ai autorităților publice locale, precum și ai sectorului asociativ din localitățile Tigheci, Borogani, Tochile-Răducani, Sărata Nouă, Cupcui, orașul Leova.

9. Monitorizarea implementării Strategiei de dezvoltare socio-economică a raionului Leova pentru perioada anilor 2021-2028

Luând în considerare faptul că Strategia raională a fost aprobată la finele anului 2021, iar la începutul anului 2022 s-au operat modificări în contextul ajustării la dimensiunea de gen și **Planul Strategic de Acțiuni al Strategiei de dezvoltare socio-economică a raionului Leova pentru perioada anilor 2021-2028 a fost aprobat în redacție nouă** prin Decizia Consiliului raional Leova nr.1.16 din 17.03.2022, DEDTAI l-a adus la cunoștință membrilor comitetului, reamintindu-le totodată despre necesitatea de a elabora și aproba Planurile de acțiuni anuale, care vor conține acțiunile din Planul Strategic de Acțiuni (*cu ultimile modificări*), care urmează a fi implementate în anul curent și în baza cărora în semestrul I al anului 2023 se vor întocmi Rapoartele privind realizarea acțiunilor strategice din anul 2022.

10. Sectorul Eficiență energetică

Pe parcursul anului 2022 DEDTAI a participat la o serie de activități din domeniul eficienței energetice și a asigurat participarea părților interesate la evenimentele organizate de Agenția pentru Eficiență Energetică, și anume:

- a) S-a participat la data de 30.03.2022 la ședința organizată de Agenția pentru Eficiență Energetică cu privire la facilitarea prezentării informației la completarea Chestionarului cu referire la măsurile de eficiență energetică implementate în anii 2019-2021. Chestionarul a fost remis către toate APL I pentru completare, iar DEDTAI a acumulat informațiile, le-a sistematizat și le-a remis către Agenție.
- b) S-a asigurat participarea Directorilor, Administratorilor Instituțiilor publice care au instalate centrale termice pe biomasă la ședința de lucru din data de 14.07.2022, organizată de Agenția pentru Eficiența Energetică, privind funcționalitatea Centralelor termice pe biomasă din raion și gradul de pregătire a acestora pentru sezonul de încălzire 2022-2023.
- c) S-a participat la lansarea proiectului „Elaborarea și furnizarea programelor de formare continuă pentru adulți spre o tranziție mai eficientă la economia verde”, organizat de A.O. “E-CIRCULAR”.
- d) S-a participat la Programul de instruire „Optimizarea consumului de energie” organizat de către IP Centrul de Excelență în Energetică și Electronică.

11. Podul transfrontalier Leova (MD)-Bumbăta(RO)

În conformitate cu decizia Comisiei Situații Excepționale la mijlocul lunii iunie 2022 au demarat lucrările de construcție a drumului de acces și podului transfrontalier de pontoane Leova-Bumbăta. Ulterior, în septembrie Guvernul Republicii Moldova a aprobat acordul pentru înființarea unui punct de trecere a frontierei în preajma acestui pod.

Consiliul raional Leova având elaborat proiectul de execuție „Drum de ocolire G99- str. Podul de Flori, or. Leova” a actualizat și verificat documentația de proiect și a transmis-o către Administrația de Stat a Drumurilor.

Astfel, de către Administrația de Stat a Drumurilor prin intermediul antreprenorului „Irinda – Prim” S.R.L. se execută lucrările de construcție a drumului de acces către punctul de trecere a frontierei de stat deschis traficului rutier internațional „Leova-Bumbăta” cu o lungime de 3,590 km.

În prezent se lucrează la construcția drumului de acces către podul de pontoane și la platformele punctului de trecere a frontierei. Până în prezent lucrările au fost realizate în proporție de 44 la sută.

❖ DIRECTIA AGRICULTURĂ, RELAȚII FUNCIARE ȘI MEDIU

Pe perioada de raportare pentru *anul 2022* - Direcția Agricultură, Relații Funciare și Mediu Leova și-a desfășurat activitatea în conformitate cu obiectivele trasate în Planul de activitate.

În perioada de referință de către șeful Direcției împreună cu specialiștii direcției au lucrat asupra monitorizării proceselor agrotehnice din domeniu, efectuarea lucrărilor de primăvară ce țin de aratul și semănatul culturilor, totodată agenții economici au fost ghidați la perfectarea dosarelor de obținerea subvențiilor, pentru returnarea TVA la motorină, dar activitatea de bază în trimestru a fost axată pe monitorizarea, actarea perderilor în toate primăriile raionului și prezentarea datelor la instanțele superioare.

Funcțiile de bază a direcției

În vederea obținerii obiectivelor propuse am realizat următoarele funcții:

1. De administrare, prin care am asigurat dezvoltarea și gestionarea serviciilor ce au ținut de monitorizarea proceselor tehnologice la agenții economici și gospodăriile țărănești și plasarea informației pe siteul **AGROMAIA**.

2. De prestare a serviciilor de asistență, prin care am asigurat utilizarea la maxim a accesului agenților economici la plățile de subvenționare și compensatorii oferite de Regulamentul de subvenționare și alte acte legislative, analiza stării culturilor în urma secetei, evaluarea perderilor.

3. De coordonare, prin care sa asigurat corelarea activităților Direcției cu activitatea unităților de specialiști cadastraali din primării, cu specialiștii și șefii de direcții din cadrul Consiliului Raional.

4. De colaborare, prin care am asigurat interacțiunea activităților Direcției cu serviciile publice din domeniu, cu agenții economici din raion.

Activități realizate

Pe parcursul anului 2022 specialiștii direcției se-au organizat activitatea în conformitate cu directivele principale de realizare a obiectivelor politicii agrare aprobate de Guvernul Republicii Moldova și MAIA al RM, realizând:

- Promovarea politicii agrare și funciare în raion;

○ Supravegherea respectării normelor tehnologice și ecologice în procesele de producere, de prelucrare a solului, de stocare a produselor agricole, de utilizare a preparatelor fitosanitare, de respectare a termenilor de accesare a subvențiilor de Stat și a altor plăți compensatorii.

○ Monitorizarea și ghidare producătorilor agricoli indiferent de forma de proprietate, corect din punct de vedere juridic la formularea/completarea dosarelor pentru compensarea pierderilor suportate la culturile de grupa a II, la 256 beneficiari;

○ Acordarea asistenței informaționale referitor la tehnologiile permormante, surse de finanțare, furnizori de utilaj și imputuri agricole, preparate fitosanitare și material semincer;

○ Dirijarea procesului de reglementare a regimului funciar și anume:

- Ținerea cadastrului funciar;
- Monitoringul funciar;
- Evidența suprafețelor de cultive multianuale plantate sau defrișate.

Sinteza activităților pentru anul 2022

Nr. d/o	Activități	Nr. de beneficiari, dosare perfectate
1.	Audiență	825
2.	Vizite pe teren	72
3.	Perfectarea dosarelor subvenții	45
4.	Perfectarea dosarelor subvenții per cap animale	5
5.	Numărul persoanelor care au beneficiat de sprijin logistic	264
6.	Participarea în cadrul ședințelor, seminarelor (online), volante, ședințe	54
7.	Monitorizarea mersului lucrărilor agricole	25 primării, 264 complete de acte agenți economici
8.	Perfectat acte de înființare și defrișare a plantațiilor multianuale	7
9.	Perfectat acte de confirmare a daunelor rezultat dezastre naturale	264
10.	Organizarea de seminare cu agenții economici, personae fizice, apicultori și producătorii asgricoli	3 seminare ingenerii cadastrali 2 seminare cu furnizorii de pesticide și material semincer

Pentru roada anului 2023 au fost însămânțate în toamna anului 2022 următoarele culturi:

- ✓ Orz de de toamnă – 1703 hectare
- ✓ Rapiță – 3316 ha
- ✓ Grâu de toamnă – 7567,00 ha

Au fost recoltate în anul 2022

- ✓ Mazăre, 663 ha -1534 tone la roada de 20,4 qhintale;

- ✓ Grâu de toamnă, 7278 hectare - 20749 la o roadă de 28,5 qhintale per hectar;
- ✓ Orz de toamnă și primăvară, 163 hectare - 3039 la o roadă de 18,6 qhintale per hectar;
- ✓ Rapiță, 1337 hectare - 3450 tone la o roadă de 26,5 qhintale per hectar;
- ✓ Porumb, 12606 ha - 25212 tone la o roadă de 20 qhintale per hectar;
- ✓ Floarea soarelui – 5290 din 13529 - medie 1,2 t/ha;
- ✓ Struguri tehnici - 1982 ha-11800 tone, la o roadă 59,5 qhintale per hectar;
- ✓ Struguri de masa -317 ha-2536, la o roadă de 80 qhintale per hectar;
- ✓ Bostănoase -196 ha;
- ✓ Levanțică - 89 ha;
- ✓ Altele 490 ha.

Paralel cu aceste activități de către **DARFM** au fost întocmite și depuse până la 30.10.2022 **71 dosare, din numărul total de 151 de dosare prezentate cu o sumă de 25 978 047, 00 lei** (prezentate pe parcursul anului 2022) la Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură, inclusiv:

- ✓ **submasura 1.2 vii** Stimularea investițiilor pentru înființarea, modernizarea și defrișarea plantațiilor multianuale, inclusiv a plantațiilor viticole și a plantațiilor pomicole – **1 beneficiar**;
- ✓ **submasura 1.2P** Stimularea investițiilor pentru înființarea, modernizarea și defrișarea plantațiilor multianuale, inclusiv a plantațiilor viticole și a plantațiilor pomicole - **2 beneficiari**;
- ✓ **submasura 1.2D livezi și vii** Stimularea investițiilor pentru înființarea, modernizarea și defrișarea plantațiilor multianuale, inclusiv a plantațiilor viticole și a plantațiilor pomicole - **3 beneficiari**
- ✓ **submasura 1.3** Stimularea investițiilor pentru procurarea tehnicii și utilajului agricol convențional – **9 beneficiari**;
- ✓ **submăsura 2.2** Stimularea investițiilor pentru utilizarea și renovarea tehnologică a fermelor zootehnice – **1 beneficiari**;
- ✓ **Submăsura 1.7.** Stimularea investițiilor la creditare – **5 beneficiari**.

Manifestații organizate de DARFM Leova

În această perioadă a fost organizată sărbătorirea „Ziua Vinului și a Lucrătorului din Agricultură” cu participare a 12 primării, care au evoluat împreună cu colectivele artistice din localitățile respective. În cadrul sărbătorii au fost menționați 49 de agenți economici și producători de struguri și de vin din raion.

Pentru menționarea învingătorilor de către DARFM Leova au fost înaintate la Președenție 3 dosare și la Ministerul Agriculturii 3 dosare.

❖ ACTIVITATEA DIRECȚIEI ÎNVĂȚĂMÂNT

Anul 2022, asemeni anului 2021, a fost un an deosebit pentru toate instituțiile educaționale din republică, inclusiv și pentru instituțiile de învățământ din raionul Leova.

O mare parte a activității de îndrumare Direcția Învățământ Leova o desfășoară la nivel de cadru didactic, revenindu-le rolul principal la sporirea calității procesului de instruire.

1. Structura sistemului de învățământ raional Rețeaua instituțiilor de învățământ

1.1. Total instituții de învățământ - 60

Total număr de elevi – **5514 copii**

Inclusiv:

- preșcolar – 35/1459 copii
- școli primare – 3/54 elevi
- gimnazii – 14/2060
- licee – 5/1941
- instituții extrașcolare 4/ 1010 copii

1.2. Instituțiile cu număr de elevi ponderați mai mic de elevi

a) 91 elevi:

Nr/o	Denumirea instituției	Numărul de elevi	Numărul de elevi ponderați
1.	Gimn. Hănăsenii-Noi	70	62
2.	Gimn. Cneazevca	62	56
3.	Gimn. Colibabovca	42	41
4.	Gimn.Ceadâr, filiala Orac	85	79
	Total:	259	238

b) 41 elevi

Nr/o	Denumirea instituției	Numărul de elevi	Numărul de elevi ponderați
1.	ȘP Baiuș	11	9
2.	ȘP Sărata-Răzeși	31	26
3.	ȘP Beștemac	12	10
4.	GimnSărăteni, filiala Vozneseni	17	16
	Total:	71	61

2. Cadre didactice

Total cadre didactice-506, învățământ preșcolar-148, primar, gimnazial liceal-358.

Inclusiv:

Denumirea instituției	Înv.preșcolar	Primar, gimnazial, liceal	Total
Cu grad didactic superior	0	3	3
Cu grad didactic unu	0	38	38
Cu grad didactic doi	39	220	259

Fără grad didactic	109	97	206
Din ei:			
Tineri specialiști	4	10	14
Cu vârstă peste pensionare	24	101	125
Alte categorii/nespécialiști	15	4	19

3. Organizarea alimentației în instituții pe parcursul anului de studii 2020-2021

Se alimentează 100% elevii din treapta primară (1683 elevi din 25 școli), din clasele gimnaziale se alimentează **291 elevi**, care se transportă la școlile de circumscripție. Prin Decizia Consiliului Raional pentru acești copii se alocă per zi 10,80 lei.

4. Starea sistemului de sanitație

Din 60 de instituții educaționale din raion 41,66% dispun de apeduct centralizat și 25 % de apeduct local. Apa potabilă se utilizează din mai multe surse : îmbuteliată utilizează majoritatea instituțiilor (97%); din fântânile ce corespunde calitatea apei cerințelor sanitaro-igienice (45%) și centralizat din apeduct (41,66%). Sistem de canalizare există în 76,67% instituții, în care funcționează blocurile sanitare interioare. În 14 instituții se utilizează blocurile sanitare din curte (23,33%). 15 instituții (25%) dispun de Stație de Epurare de acumulare a deșeurilor menajere și 45 instituții (75%) dispun de hazna pentru acumularea deșeurilor.

5. Optimizarea instituțiilor de învățământ

a) În anul de studii 2021-2022 și în prima jumătate a anului de studii 2022-2023 nu au fost:

- Reorganizate (ori schimbat statutul, inclusiv, instituții comasate, filiale etc) și nici lichidate

b) Școli de circumscripție

În raion activează 11 școli de circumscripție.

1. Transportarea elevilor

- În total se transportă –455 elevi (ciclul primar-188, gimnazial-267 elevi, lceal -1 elev).
- Sunt utilizate 18 autobuze școlare: procurate (din fonduri locale) -9, din donație -9 arendate -0.

6. Incluziunea școlară

- În anul de studii 2022-2023, a fost stabilită/revizuită cerința educațională specială pentru 242 copii cu CES. Din acestea, 42 copii din grădinițe și 199 din școli.

A fost extinsă asistența și serviciile pentru 15 copii refugiați și 6 copii cu dizabilități severe: S-a acordat asistență materială sub formă de vouchere pentru familiile refugiate și cu dizabilități în sumă de 236 mii lei

Au fost create în baza a CREI-lor existente 5 spații prietenoase copiilor în instituțiile: Gimnaziul Tigheci, Gimnaziul Borogani, LT „L. Blaga, Iargara, Gimnaziul

Covurlui, LT „M. Viteazul,, Tomai în baza memorandumului semnat dintre DÎ și Organizația AVE COPIII în sumă de 45 mii lei fiecare.

Din resursele **Fondului pentru Educația Incluzivă** pentru prima dată în ultimii 8 ani s-a reușit dotarea cu materiale didactice a 5 CREI din raion (Gimnaziul Orac, Gimnaziul Cupcui, Școala Primară Sarata-Răzeși,

7. Proiecte obținute din donații, achiziții, investiții planificate și realizate

Toate instituțiile educaționale au planificat mijloace financiare în contextul unui sezon de încălzire eficient și asigurat (10 instituții se încălzesc cu Biomasă, agent termic prestat de către SG Green Farm SRL; 14 instituții se încălzesc la gaze naturale și 1 instituție se încălzește cu lemne –cărbune). Necesitățile financiare suplimentare la agentul termic au fost alocate integral de către Ministerul de Finanțe în toate instituțiile de învățământ.

S-au realizat lucrări de reparații curente și ermetizarea termică în toate instituțiile educaționale din raion (lucrări interioare în: sălile de studii, săli de sport, săli festive, culuare, cantină, cazangerie, procurări, etc.)

8. Au fost efectuate lucrări de reparații capitale

Din bugetul instituției în sumă de 1 075 400 lei în următoarele instituții preuniversitare și preșcolare:

- 26 400 lei pentru schimbarea caloriferilor în LT „M.Viteazul” Tomai ;
- Reparația capitală a pereului instituției - 199 000 lei în LT „M.Eminescu” și 50.000 lei în gimnazul Cupcui;
- Schimbarea cazanelor – 20 000 lei (Gimnaziul Borogani);
- Reparația capitală a blocului sanitar – 150 000 lei (Grădinița s. Beștemac);
- Reparații capitale la blocul alimentar – 180 000 lei (Grădinița s.Covurlui);
- Reparații capitale la blocul alimentar -300 000 lei și lucrări capitale la canalizare -150 000 lei (Grădinița s. Ceadâr).
- Demarează lucrări de reparație capitală a acoperișului grădiniței din s. Sărățica Nouă, planificat din bugetul primăriei în sumă de 285 000 lei.

- **Din bugetul APL** s-a efectuat proiectarea reparației capitale a acoperișului în Gimnaziul Hănăsenii Noi în sumă de 100 000 lei.

- **Din Componenta Raională s-a alocat suma de 2 268 674 lei** pentru pregătirea instituțiilor către perioada toamnă –iarnă 2022-2023 în următoarele instituții educaționale:
- Reparația capitală a sistemului de încălzire -350 000 lei (LT „Gr.Vieru” Borogani);
- Reparația capitală a acoperișului instituției – 963 174 lei (LT „M.Viteazul”);
- Reparația capitală a pereului clădirii – 300 000 lei (LT „M.Eminescu”); 120 000 - gimn. Ceadâr, filiala Orac și 200 000 lei (gimn. Cupcui);
- Reparația capitală a rețelei electrice – 85 500 lei (Gimn. Ceadâr);
- Reparația capitală a cazangeriei și procurarea unui cazan -250 000 lei (Gimnaziul Borogani.

9. Dotarea cabinetelor școlare

Dotarea cu TIC a instituțiilor de învățământ din raion se realizează permanent conform alocațiilor anuale de finanțare de la APL II, cât și de MEC, Parlament, Coreea de Sud, UNICEF. Cele 25 de instituții din raion sunt dotate cu 549 calculatoare (desktop staționar și portabil) în sumă de 3.293.970,65 lei, din ele 345 sunt utilizate în procesul de predare în laboratoarele de informatică (desktop staționar), 169 desktop PC sunt utilizate în procesul de predare în clase-cabinete (desktop portabil), 35 desktop PC sunt utilizate în procesul de administrare. În procesul de predare-învățare se utilizează 90 proiectoare multimedia, 20 table interactive. În mediu pe raion la un calculator revin 15,2 elevi.

10. Probleme majore la nivel de raion

Din an în an rămân nerezolvate un șir de probleme ce sunt legate de migrarea populației și scăderea considerabilă a contingentului de copii:

- Școli mici cu număr mic de copii în clase;
- Imposibilitatea angajării tinerilor specialiști în asigurarea cu norma didactică deplină în școlile cu un număr mic de copii;
- Predarea unor materii școlare de pedagogi nespecialiști la disciplinele școlare (din lipsa de cadre, un profesor predă mai multe discipline școlare);
- Gheltuieli nejustificate pentru întreținerea spațiilor școlare neutilizate;
- Infrastructura deplorabilă a drumurilor ce leagă localitatea unde nu este școală de școala de circumscripție: Beștemac-Sărățica Nouă, Covurlui-Frumușica, Romanovca-Filipeni, Cazangic –Seliște;
- Impunerea necesității optimizării și restructurării rețelei instituțiilor școlare din cauza micșorării considerabile a contingentului de elevi.

11. Perspective de dezvoltare

- Implementarea continuă și calitativă a curriculumului școlar;
- Creșterea eficienței serviciilor educaționale prestate elevilor de către cadrele didactice;
- Axarea sistemului de predare-învățare-evaluare pe procesul de formare a competențelor;
- Susținerea și promovarea elevilor cu aptitudini speciale;
- Gestionarea corectă a managementului școlar;
- Modernizarea infrastructurii școlare, îmbunătățirea în continuare a bazei tehnico-materiale a instituțiilor școlare, creșterea gradului de informatizare a procesului educațional.

❖ DIRECȚIA ASISTENȚĂ SOCIALĂ ȘI PROTECȚIA FAMILIEI

Obiectul principal de activitate al Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei îl constituie asigurarea măsurilor de asistență socială pentru protejarea persoanelor care, datorită unor motive de natură economică, fizică, psihică, medicală sau socială, nu au posibilitatea sa-și asigure nevoile sociale, să își dezvolte propriile capacități și competențe pentru integrarea socială. Instituția are rolul de a asigura aplicarea politicilor și strategiilor guvernamentale de asistență socială în vederea prevenirii și combaterii

marginalizării sociale a beneficiarilor. Menționăm că, asistența socială se acordă sub formă de servicii sociale și prestații sociale (art. 9 al Legii nr.547 din 25.12.2003 asistenței sociale).

Asistența socială comunitară - are drept scop prestarea asistenței sociale la nivel comunitar pentru prevenirea și depășirea situațiilor de dificultate la nivel de comunitate.

Evaluarea și monitorizarea activității serviciului Asistență Socială Comunitară a avut ca scop determinarea nivelului de realizare a obiectivelor și rezultatelor planificate, respectarea standardelor de calitate a Serviciilor prestate, evaluarea procesului de evidență a beneficiarilor în cadrul serviciilor inspectate, evaluarea calității instrumentării cazurilor, aplicarea managementului de caz în servicii, suport în administrarea eficientă a oportunităților și depășire a provocărilor întâmpinate în cadrul Serviciului evaluat.

În rezultatul activităților de evaluare și monitorizare s-a constatat, că deciziile luate sunt orientate spre atingerea rezultatelor optime. Calitatea și modul de comunicare este la un nivel satisfăcător. Asistenții sociali supervizați îmbină eficient lucrul individual cu cel de echipă, acordă sprijinul necesar, caută metode noi de soluționare a problemelor, au spirit de inițiativă.

Pe parcursul anului 2022, **asistenții sociali comunitari** au lucrat cu circa 461 dosare deschise conform managementului de caz, dintre care cazuri închise – 11.

Au fost întocmite **3752 cereri pentru acordarea ajutorului social/perioada rece** a anului.

Persoanele cu dizabilități au fost asigurate cu prestații sociale cum ar fi: 1387 persoane cu dizabilități au beneficiat de compensația pentru serviciile de transport, 205 persoane cu dizabilități locomotorii au beneficiat de un supliment în mărime de 270 lei, trimestrial.

La importarea **mijloacelor de transport cu destinație specială** - 13 persoane cu dizabilități au beneficiat de certificate confirmative în baza HG nr.474 din 20.04.2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale. 659 beneficiari au fost incluși pentru a beneficia de ajutorul de urgență în cadrul proiectului

Totodată asistenții sociali comunitari au fost implicați în identificarea și evaluarea a:

- 9 copii și 12 adulți pentru Serviciu Echipa Mobilă;
- 20 copii și 21 adulți pentru Serviciul Asistență Personală;
- 17 copii au fost incluși în Serviciul social de sprijin familial;
- 623 copii au beneficiat de vaucere în mărime a câte 500 lei cu suportul AVE copii;
- 105 beneficiari sunt alimentați cu prânzuri calde prin cadrul Cantinelor sociale dezvoltate în raion;
- Examinează 57 sesizări pentru asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului.

Privind un alt obiectiv al Serviciului de Asistență Socială Comunitară, este de a organiza activități de mobilizare a comunității, activități de voluntariat, activități de caritate, activități de sensibilizare a opiniei publice cu referire la serviciile sociale, pe

categorii de beneficiari. Astfel, pe parcursul acestei perioade în cadrul serviciului au fost organizate și desfășurate mai multe activități de mobilizare a comunității:

Organizarea activităților cultural-educative:

- * 1- 7 ianuarie „Sărbătorile de Iarnă“ ;
- * 8 aprilie „Ziua Internațională a Romilor”;
- * 9 mai „Ziua Victoriei”;
- * 15 mai „Ziua Internațională a Familiei”;
- * 1 iunie ” Ziua Internațională a Copilului”;
- * 1 octombrie ” Ziua Internațională a Persoanelor în Etate”;
- * 18/24 octombrie Campania națională “Săptămâna Națională a Voluntariatului”;
- * 25.11.-10.12.2022 „16 Zile de prevenire și combatere a violenței în baza de gen”;
- * 3 decembrie ”Ziua Persoanelor cu Dizabilități”.

Centrul de asistență a copilului și familiei are ca scop îmbunătățirea calității familiilor cu copii în situație de risc. Având în vedere că cel mai favorabil mediu pentru creșterea și dezvoltarea copilului este cel familial se întreprind un șir de măsuri pentru prevenirea abandonului sau separării copilului de familie:

- Depistarea cazurilor de refuz și abandon;
- Implicarea în stabilirea formei de protecție copiilor neglijanți și supuși violenței;
- Acțiuni de prevenire a cazurilor de abandon prin servicii de sprijin familial;
- Monitorizarea cazurilor sesizate din diferite localități;
- Audiența cetățenilor;
- Deplasarea cu scopul reintegrării copiilor în familia biologică /extinsă sau stabilirea statutului copiilor.

Conform Codului Familiei RM reprezentanții autorității tutelare apără interesele minorilor în instanța de Judecată și alte instituții de Stat. Astfel, pe parcursul anului au fost examinate 214 cazuri:

- 11 cereri care au fost înaintate în judecată cu decăderea din drepturi părintești;
- 162 cereri stabilirea domiciliului copiilor cu unul din părinți;
- 18 cereri stabilirea paternității;
- precum și alte cauze în care au fost apărute interesele la 251 copii.

Ca rezultat: 3 părinți au fost decăzuți din drepturi părintești față de 6 copii, pentru 91 copii a fost stabilit domiciliul cu unul din părinți, 12 copii au fost luați de la 5 părinți fără decăderea din drepturi părintești, la 10 copii a fost stabilită paternitatea, la 4 copii a fost contestată paternitatea, reprezentant legal – 24 copii. În perioada raportată specialiștii au participat în 392 ședințe în judecată privind soluționarea litigiilor între părinți reprezentând interesele minorilor.

Identificarea și evidența copiilor aflați în situație de risc are loc în conformitate cu Legea nr.140 din 14.06.2013 cu privire la protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți. Pentru asigurarea bunăstării, lunar, copii adoptați și tutelați beneficiază de indemnizații. Indemnizația se achită în mărime de 800 lei pentru fiecare copil adoptat(pe parcursul anului 2022 fiind înregistrați 14 copii) și pentru fiecare copil tutelat a câte 1400 lei fiind înregistrați 23 copii).De alocația zilnică au

beneficiat 18 copii și studenți 14 și au fost instituite 364 custodii. Au fost perfectate și s-a apărut dreptul copilului la înstrăinarea imobilului pentru 12 copii fiind perfectate 9 Autorizații.

Serviciul social îngrijire la domiciliu a cuprins prin 30 lucrători sociali deservirea a 221 beneficiari. Comparativ cu anul 2021, în anul 2022 numărul de beneficiari a scăzut cu 5 %. Admiterea în serviciu a fost solicitată de 22 beneficiari dintre care admiși au fost 21 persoane. Pentru 48 beneficiari a fost sistată prestarea serviciului la domiciliu, dintre care 39 persoane au decedat.

De ***Serviciul de recuperare/reabilitare și tratament balneo-sanatorial*** au beneficiat 21 persoane cu dizabilități și în etate și li s-au oferit bilete în sanatoriul „Speranța”.

În ***Azilul pentru persoanele cu dizabilități și în etate*** sunt instituționalizați 33 persoane. Din mediul rural provin 75 % beneficiari și 25 % din urban. Beneficiarii sunt cu vârsta cuprinsă între 28-96 ani. În anul 2022 au fost plasate 15 persoane.

Serviciul de alimentare în cantinele de ajutor social au menirea de a oferi prânzuri calde gratuite persoanelor în situații de dificultate. Se mențin 3 cantine sociale; în s. Beștemac, s. Cazangic și în or. Leova. În cantine sunt alimentate persoanele cu grad de dizabilitate, persoane în etate și familiile defavorizate. În această perioadă s-au alimentat 105 persoane.

Serviciul asistență personală este un serviciu social specializat care oferă asistență și îngrijire copiilor și adulților cu dizabilități severe. Pe parcursul anului 2022 activează 122 asistenți personali, 20 unități fiind oferite în baza Memorandumului încheiat între Ministerul Muncii, Protecției Sociale și UNICEF. În așteptare sunt 36 cereri pentru admitere în serviciul asistență personală.

Asistența Parentală Profesionistă presupune plasamentul în altă familie a unui sau a mai multor copii în dificultate sau rămași fără îngrijirea părintească, în timp ce părinții lor biologici din diferite motive, nu pot îngriji de ei. În anul 2022 au activat 3 APP cu 7 copii.

Centrul de plasament temporar pentru copii separați de părinți are drept scop recuperarea și reintegrarea socială a copiilor aflați în dificultate. Terapie bazată pe prevenirea tulburărilor emoționale, comportamentale, a fenomenelor de inadaptare la mediul școlar/ social au primit circa 25 copii.

Serviciul Echipa Mobilă este un serviciu social specializat, destinat persoanelor cu dizabilități medii și severe, care oferă asistență socială și suport la domiciliu beneficiarului, în baza nevoilor identificate ale acestuia, cât și suport și persoanelor care îl îngrijesc pe acesta. Pe parcursul anului 2022 au beneficiat de serviciu 26 persoane cu vârsta cuprinsă între 8 ani și 78 ani, din care circa 42% de gen feminin și 58 % de gen masculin. 92 beneficiari au fost post-monitorizați.

Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei se confruntă cu următoarele probleme:

- fluxul mare de cadre, (15 %) din 100% angajați, ceea ce duce la arderea profesională;
- Percepția diferită a membrilor EMD privind modalitățile de intervenție și soluționare a problemelor cu care se confruntă familiile cu copii în situații de risc;
- Comportamentul neadecvat al unor beneficiari;
- Lipsa specialității în protecția dreptului copilului în cadrul APL de nivelul I.

❖ ACTIVITATEA DIRECȚIEI CULTURĂ, TURISM, TINERET ȘI SPORT

Cultura oricărei țări se formează pe baza caracteristicilor ei distinctive, pe ceea ce s-a reușit să se transmită prin secole și milenii, fără a se pierde, ca un complex de caracteristici distinctive de natură spirituală, emoțională, spirituală, care se manifestă în astfel de domenii ca muzica și dansul, bucătăria tradițională, vinificația, lucrările artiștilor populari și, bineînțeles, obiceiurile, fără de care nu se petrece niciun eveniment important moldovenesc.

Prin activitățile și funcțiile sale specifice, Direcția Cultură pune în valoare cultura ce are un rol esențial în desfășurarea unor programe culturale de interes local, național și internațional. În vederea realizării acestui obiectiv, în perioada de referință, direcția cultură a realizat:

Prioritățile de bază DCTTS Leova pentru anul 2022

- *Creșterea calității, diversității și atractivității populației în viața culturală a raionului;*
- *Păstrare și valorificarea patrimoniului cultural raional;*
- *Promovarea și susținerea copiilor dotați și specialiștilor de înaltă calificare prin oferirea posibilităților de participare la diverse activități cultural - sportive inter// naționale.*
- *Implimentarea noilor servicii de bibliotecă selectate conform necesităților beneficiarilor; oferirea accesului la informație;*
- *Promovarea instituțiilor muzeistice din raion.*

Unul din aspectele esențiale prioritare în politica managerială a DCTTS este creșterea gradului de transparență, vizibilitate și mediatizare a activității instituției. Fiecare eveniment cultural și sportiv a fost promovat în diverse moduri(on-line), site-ul Consiliului Raional, rețeaua de socializare Facebook(pagina DCTTS) Prin activitățile și funcțiile sale specifice, direcția cultură pune în valoare cultura ce are un rol esențial în desfășurarea unor programe culturale de interes local, național și internațional.

În vederea realizării acestor obiective, în perioada de referință, direcția cultură a realizat următoarele acțiuni:

- Creșterea vizibilității pe Facebook;
- Înregistrarea video a majorității spectacolelor în scopul analizei ulterioare și îmbunătățirii performanțelor artistice;
- Asigurare prezenței pe rețele de socializare(Facebook).

Impactul acestor actiuni:

- Sporirea capitalului de imagine al instituției;
- Atragerea publicului tânăr;
- Creșterea numărului beneficiarilor indirecti;
- Facilitarea accesului diasporei la manifestările cultural-artistice desfășurate de instituție;
- Încheierea de noi parteneriate în sfera cultural-artistică.

I. Rețeaua instituțiilor culturale din cadrul Direcției Cultură, Turism, Tineret și Sport

- ❖ Case și de Cultură 29, activează 26 dintre care;
- ❖ Cămine Culturale 17 (s. Frumușica și s. Hârtoș lipsec specialiști ;
- ❖ Case de Cultură 12 ;
- ❖ Biblioteci publice 36, din ele 7 biblioteci pentru copii;
- ❖ Muzee 4 (Leova, Tigheci, Borogani Tomai);
- ❖ Instituții de învățământ artistic extrașcolar 1 cu 3 filiale în localitățile Iargara, Sărata Nouăși Sărăteni.

II. Formații artistice

Formații artistice Cu titlul „ model”- 16 (3 colective de copii).

1. Formații artistice cu titlul „ model” enumerate conform genului de activitate:
  - ansambluri folclorice -16
  - ansambluri de muzică și dans popular -1
  - ansambluri de dans popular -1
  - fanfare-1
  - centre de meșteșugărit -1
2. Formații artistice de amatori – 28 (14 colective de maturi; 4 colective de copii)
3. Cercuri de creație - 41

În primăriile raionului s-au organizat multiple manifestări culturale în care a fost implicată o bună parte din comunitate. În cadrul acestora se organizează serate tematice, întâlniri cu personalități marcante ale culturii naționale, concursuri, omagieri, spectacole de amploare la care participă formațiile artistice de amatori, preponderent cele cu titlul „ model”, iar colectivele caselor/ căminelor culturale din s. Cazangic, Filipeni, Hănăsenii- Noi, Beștemac, Filipeni au obținut performanțe valoroase în cadrul activităților culturale raionale, republicane și regionale.

Obiectivele prioritare pentru anul 2022:

1. Creșterea calității, diversității și atractivității activităților. Implicarea activă a cetățenilor în viața culturală a raionului, implementarea activităților;
2. Dinamizarea activității colectivelor artistice de amatori; implicarea formațiilor artistice în cadrul concursurilor, festivalurilor și alte manifestări culturale de nivel raional, național și internațional.

Obiectiv 1: *Creșterea calității, diversității acțiunilor culturale și atractivității populației în viața culturală a raionului*

1. La **Ediția a IV-a a Festivalului Regional al orchestrelor de muzică populară a Școlilor de Arte/ Muzică** și-au dat concursul 7 orchestre a Școlilor de Arte/ Muzică din: or. Leova, or. Hîncești, rl Hîncești (s. Cărpineni), or. Ungheni, mun. Chișinău (scoala de Muzică,, Alexei Stârcea), or. Nisporeni și or. Comrat.
2. După 2 ani de întrerupere din cauza situației pandemice în țară, s-a organizat și desfășurat Festivalul Regional de dansa popular „La o margine de Prut”, în cadrul căruia au participat 11 colective de dansatori din raioanele Leova, Cantemir, Hîncești, Cahul, Vulcănești.

Obiectiv II: *Dinamizarea activității colectivelor artistice, creării și susținerii relațiilor de prietenie și colaborare, necătând la situația pandemică, chear dacă du s-au efectuat deplasări ale formațiilor folclorice și colectivelor artistice, ele au participat la un șir de activități, desfășurate cu prezență fizică, cât și în format on-line atât în teritoriul cât și în exteriorul țării.*

- Concurs Internațional „Colinde, Colinde -2022”, mun. Chișinău
- Festivalul Internațional „Miorița laie, laie, bucălaie”, or. Cimișlia
- Festival republican „În Bugeac la Căușeni”
- Festival concurs Național „Hai la joacă pe tploacă”, or. Hîncești;
- Festival folcloric „Pe vale la râul Prut”, Cantemir;
- Festival concurs Național „Fanfarele argintii”, or. Soroca;
- Festival folcloric Regional „Dulce floare de salcâm”, Văleni, r. Cahul;
- Concurs internațional de cîntece și poezii dedicat aniversării a 144 ani de la eliberarea Bulgariei (on-line);
- Concurs Internațional „Облечи дърво с мартеничкаб поскрещни пролетта сусмивкаЕб Bulgaria (on-line);
- Festival internațional de dans, cântec și poezie, or. Bat Yam, Israel (on-line);
- Festival Etno-cultural Regional „Unutate prin diversitate”, or. Taraclia, r. Comrat

Pentru o largă publicitate a activităților culturale și perfecționarea specialiștilor din domeniul Case/ cămine culturale au fost selectate și plasate materiale informative pe rețelele de socializare, s-au desfășurat 4 seminare instructiv-metodice cu participarea estimativă a 76 specialiști în domeniu.

Au fost școlarizați individual 6 specialiști din domeniu (s. Romanovca, Tomai, Sîrma, Orac, Sărăteni, Ceadâr).

Vorbind despre cultură, merită în primul rând se ne oprim asupra tradițiilor și obiceiurilor, iar într-o țară pitorească ca Moldova acestea sunt din abundență și se manifestă în astfel de domenii ca muzica și dansul, bucătăria tradițională, vinificația, lucrările artiștilor populari și, bineînțeles, obiceiurile, fără de care nu se petrece niciun eveniment important.

În vederea realizării acestui obiectiv, în perioada de referință, direcția cultură a realizat următoarele activități:

- **De Ziua națională a Culturii** s-a desfășurat Concursul raional „Cel mai bun lucrător din domeniul culturii”. Activitatea a avut loc în incinta Bibliotecii

Publice Raionale din or. Leova cu participarea angajaților din domeniu(75 persoane). Au fost înmânate medalii și premii bănești.

- 15 ianuarie **comemorarea a 172 de ani de la nașterea poetului național Mihai Eminescu** a fost marcată cu depunere de flori și un recital literar- muzical.

- Deschiderea **Festivalului Internațional, „Mărțișor- 2022”** s-a desfășurat în incinta Casei de Cultură or. Leova cu participarea formațiilor artistice a instituției și a Școlii de Arte „Petre și Ion Teodorovici”.

- Comemorarea **Domnitorului Moldovei Ștefan cel Mare** - depunere de flori;

- **31 ani de Independență a RM** a fost marcată cu parada portului popular, expoziții ale meșterilor populari și evoluarea formațiilor folclorice cu titlul „model” din 11 localități din raion.

- Colectivele artistice de maturi din 12 localități au participat **la Festivalul raional al colectivelor de teatru de amatori**, în cadrul căruia s-au montat fragmente din dramaturgia națională și universală.

- **Ziua Națională a vinului** a fost marcată în s. Filipeni, cu participarea a 11 primării împreună cu colectivele folclorice din localitățile respective.

- **Festivalul Regional al orchestrelor de muzică populară a școlilor de Muzică/Arte** s-a desfășurat cu participarea a 8 orchestre de muzică populară din r. Leova, Hâncești, Comrat, Taraclia, Nisporeni, Ungheni și mun. Chișinău.

- **Festivalul raional a tradițiilor și obiceiurilor de iarnă „V-am ura, V-am tot ura”** s-a desfășurat în teritoriu (Căminul cultural din or. Iargara, care se încălzește integral în perioada rece a anului), cu participarea colectivelor folclorice din 14 localități a raionului.

- **Festivalul Regional de dans popular „La o margine de Prut”** a găzduit 13 colective din r. Leova, Ungheni, Cimișlia, Cantemir, Cahul, Basarabeasca Hâncești, Taraclia.

III. Învățământ artistic

Instituțiile de Învățământ artistic reprezintă un templu de formare a unor valori culturale de bun gust și un centru tradițional cu un sistem de educare estetică verificat prin timp, care își continuă activitatea, în pofida tuturor schimbărilor actuale.

Instituțiile de Învățământ artistic contribuie la dezvoltarea capacităților și aptitudinilor generației tinere în domeniul artelor, la familiarizarea acestora cu genurile de artă, asigură integritatea și continuitatea procesului de instruire artistică a tinerilor muzicieni, artiști plastici, de teatru și artiști coreografi.

Activitatea Școlii de Arte „Petre și Ion Teodorovici” se desfășoară în or. Leova și 4 filiale din localitățile Sărata Nouă, Sărăteni, Filipeni și or. Iargara, cu un contingent de 217 elevi și 18 profesori, care desfășoară o activitate de educație muzicală extracurriculară .

Participări:

- Festivalul- concurs Internațional **„A ruginit frunza din vii” ed. IX**, mun. Chișinău;

- **Festivalul Regional al orchestrelor de muzică populară a Școlilor de Arte/ Muzică**, or. Leova ;

- Concurs Național „7 note muzicale”, mun. Cahul;
- Concurs Internațional „Colinde colinde”, mun. Chișinău.

PARTENERIATE:

Muzeul de Iztorie și Etnografie Leova:

- Expoziții permanente și mobile a lucrărilor elevilor secției,, Arte vizuale”

Centrul de Tineret:

- Atelier de graffiti, organizat de UN Women Moldova;

Biblioteca Publică Raională,, Valeriu Matei”

- Expoziții mobile a lucrărilor elevilor secției,, Arte vizuale”

Instituția continuie să fie una de cultură valoroasă, care prin activitatea sa contribuie la creșterea și afirmarea vieții cultural- artistice în raion.

IV. Domeniul Biblioteconomie

Bibliotecile publice teritoriale din raion au rolul de a încuraja și a susține libertatea de a cunoaște, de a informa, libertatea de exprimare, de dezvoltare a colecțiilor, asigurare accesului la sursele de informare și prestarea serviciilor noi de bibliotecă în concordanță cu necesitățile utilizatorilor.

În activitatea sa zi de zi, specialiștii din biblioteci s-au axat pe procesul de dirijare a lecturii pentru beneficiari, punând pe prim plan accesul liber la informație, dezvoltarea multilaterală, a capacităților de gândire și cunoaștere, formarea deprinderilor de lectură permanentă, satisfacerea intereselor și cerințelor de informare. În acest context, s-au organizat diverse activități cu prezența utilizatorilor fizică și în format online, oferind posibilitatea de antrenare a beneficiarilor în diverse dialoguri în cadrul discuțiilor, organizării aniversărilor jubiliare, concursurilor, recitalurilor.

Biblioteca Publică Raională „Valeriu Matei” este Centrul Metodologic și principalul lider în organizarea și desfășurarea activităților culturale, educative, informative în scopul promovării lecturii și familiarizării beneficiarilor cu viața și activitatea personalităților din literatură, cultură, istorie națională și universală.

S-a organizat și desfășurat **Concursul Literar Republican (etapa raională), La izvoarele înțelepciunii” ediția a XXXII-a , dedicat operei scriitorului Nicolae Dabija**, cu participarea tinerilor declamatori.

Ziua Mondială a Poeziei s-a organizat și desfășurat Concursul raional „Poesis -2022” cu participarea tineri declamatori , autori de poezie cu vârsta între 14 și 19 ani din raionul Leova.

În scopul promovării lecturii, dezvoltării competențelor creative în rândurile copiilor s-a organizat și desfășurat **Concursul raional de creație literară „O fereastră spre lumină”**.

În cadrul **Zilelor Europene** privind lupta împotriva traficului de ființe umane în parteneriat cu Inspectoratul de Poliție și Liceul Teoretic „Constantin Spătaru” s-au organizat un șir de activități, precum:

- *Expoziția cu genericul „ Migrațiune ilegală și traficul de ființe umane”;*
- *Ora educativă cu genericul „Nu - traficului de ființe umane”.*

V. Domeniul Muzeografie:

Programul de activitate a instituției este în coordonanță cu misiunea sa, cât și cu necesitățile specifice ale vizitatorilor, participanților la activitățile culturale și altor categorii de beneficiari, precum și cu politicile culturale de nivel local și național.

Fiecare din acestea cuprind subprograme, menite să asigure o bună derulare a activității instituției.

Patrimoniul cultural administrat de muzeu la finele anului 2022 constă din 10798 de bunuri mobile, structurate în 8 colecții.

Toate bunurile culturale sunt înregistrate în registrul fondului de bază și în registrul fondului auxiliar. În muzeu activează o expoziție permanentă, care valorifică principalele colecții muzeale (numismatică, etnografie, istorie).

Dintre cele mai semnificative expoziții au fost:

- Expoziție de fotografii „**Instituțiile de cultură- bogăția spirituală a raionului Leova**”- organizată de Ziua Națională a Culturii.

- Lansarea expoziției de picturi și sculpturi a pictorului Alexandru Bulat din or. Cimișlia

- Lansarea expoziției de picturi cu genericul ”Lumea în viziunea mea” a artistului plastic Crețu Tudor din or. Cimișlia

- „**Arme și armuri**”(februarie- martie)- expoziție, care a avut drept scop valorificarea colecției de arme și armuri.

- „**A fost război**”(mai)- **omagiu adus ostașilor căzuți pe câmpul de luptă în anii celui de-al Doilea Război Mondial**, organizată cu obiecte de patrimoniu propriu (fotografii, documente, hărți, armament, echipament militar”;

- „**Dragu-mi-i să port o ie**”- (iunie-iulie) – a avut ca scop valorificarea costumului popular, colecției etnografice;

- ”Memoria e cea mai de seamă avere pe care le-o putem lăsa moștenire fiilor și nepoților noștri”-derulată sub forma unei expoziții-online de istorie;

- Leova- izvorul talentelor-expoziția de picturi a elevilor Scolii de Arte „Petru și Ion Teodorovici”

În anul 2022 muzeul a înregistrat 509 vizitatori, s-au oferit 108 ghidaje pe bază de voluntariat.

Rezultatele activității muzeului au fost valorificate prin sursele mass- media, surse de socializare.

Muzeul a creat parteneriate cu școala profesională, Liceele Teoretice „M. Eminescu”, „Constantin Spătaru”, Grădinița nr.1, Muzeele de Istorie și Etnografie din Căușeni, Cimișlia, Universitatea Tehnică, etc.

VI. Domeniul Sport

În raion activează 70 edificii sportive, inclusiv stadionul orașenesc cu capacitatea de peste 500 de locuri, 48 terenuri sportive, 24 săli de sport în localurile instituțiilor de învățământ și 4 săli de forță, două școli sportive – Școala sportivă raională cu 11 filiale (Leova, Borogani, Sărata Nouă, Hănășeni Noi, Iargara, Sărățica Nouă, Tomai, Ceadâr, Tochile- Răducani, Cazangic, Orac) și Școala Sportivă orașenească cu două filiale (Cazangic, Iargara, Sărata Nouă), 7 stadioane de mini-fotbal cu acoperire artificială (or. Leova; s. Tomai, s. Covurlui, s. Tigheci, s. Cupcui, s. Ceadâr,

s. Cîmpul Drept.). În raion deasemenea activează trei Cluburi de fotbal “FC-Prut”Leova, „FC Rapid s. Ceadâr, „FC Olimpia,, s. Colibabobca, susținute financiar de Consiliul Raional Leova. În cadrul clubului practică fotbalul aproximativ 170 de tineri.

În perioada anului 2022 au fost realizate următoarele activități:

- Campionatului R.M. la fotbal Ediția -2022 au fost desfășurate 18 meciuri;
- Campionatul Raional la Volei în memoria sportivului „V. Rogojin”, cu participarea a 8 echipe din or.Leova,s.Cupcui,s.Tomai,s.Tomaiul-Nou , s.Colibabovca,s. SărățicaNou, Poliția,Pichet, circa 64 sportivi;
- Campionatu Raional la mini-fotbal cu participarea a 8 echipe din localitățile raionului ,circa– 68 copii;
- Turneul Raional la mini-fotbal, cu participarea a 6 echipe din localitățile raionului – 48 copii; Campionatul raional la Volei cu participarea echipelor din localitățile raionului, 4 echipe. – 32 de participanți;
- Au fost organizată participarea sportivilor din Raion la Campionate Republicane la Lupte libere; (12 participanți.);
- Campionatul raional la Mini-fotbal maturi), cu participarea 6 echipe Leova, Ceadâr, Cazangic, Hănăsăni Noi, Cupcui, s. Tomai – 48 de participanți;
- Turneu la fotbal feminin între Cluburi „Rapid,, , „Olimpia,, și echipa din s.Tochile-Răducani;
- Turneu la mini-fotbal „Cupa Președintelui”;
- Campionat Raional la Șah;
- Turneu raional la Mini-fotbal 40+(Veterani).

VII. Domeniul Tineret

Pe parcursul de anului 2022 la Centru de Tineret Leova, chiar dacă a fost un an mai dificil din cauza bugetului redus, au fost organizate și desfășurate mai multe activități culturale, sociale, sportice și de voluntariat :

A fost lansat un **podcast** care este implimentat de către tineri și pentru tineri „Totul va fi bine” **care a înregistrat 13 ediții** cu invitați tineri și specialiști din diferite domenii, Biroul de Probațiune, CSPT ”Orhideea” or.Leova, SAP Leova, și tineri din r. Leova.

Au fost desfășurate mai multe instruri din domeniul „**Stop știri false**” și siguranța online cu tinerii din gimnazii și licee din raionul Leova.

A fost implimentate activități de informare cu mai multe ONG din Moldova care au informat tinerii despre activism **civic, publick speaking, educația media.**

Centrul de Tineret Leova a fost printre cele 5 centru de tineret din Moldova unde s-a filmat un vlog - atenție la centru.

Pe parcursul anului centrul de tineret a fost dotat cu mai multe echipament din partea partenerilor de implimentare: Ministerul Educației, Swiss Cooperation, UNFPA Moldova: masă de fotbal, Been Baguri, darts electronic si alte echipamnet, ceea ce a contribuit la mărirea numărului de tineri care au beneficiat de serviciile centrului. Unul din activitățile care s-au organizat cu acest echipament este primul turneu amical la fotbal de masă. În cadrul acestui turneu au participat tineri cu vârsta cuprinsă între 14 -

24 ani. La turneu au concurat 16 tineri din or.Leova, s. Frumușica, s. Sarata Nouă al raionului Leova.

CT Leova a fost gazda evenimentelor pentrecute în cadrul Anul European al Tineretului, 2022. A fost organizată un eveniment cu genericul „*Construiește viitorul tău european*” în cadrul cărora tinerii au participat la un seminar tematic dedicat Uniunii Europene.

Anul 2022 a fost un an plin de provocări care le-au simțit atât tineri beneficiari, cât și lucrătorii de la Centrul de Tineret Leova. Dar având tineri voluntari s-a reușit să trecem cu success acest an.

Problemele cu care se confruntă Direcția Cultură/ instituțiile/ specialiștii:

- Lipsa specialiștilor în domeniile „Turism”, „Biblioteconomie și Muzeografie”, „Tineret” în cadrul direcției;
- Lipsa specialiștilor cu studii și experiență în domeniu în biblioteci și casele de cultură.
- Neaprecierea la justa valoare a specialiștilor și a domeniului cultural ca parte indispensabilă și primordială în dezvoltarea unei societăți puternice;
- Migrarea continuă a populației care duce la scăderea numărului de spectatori și a membrilor implicați în cercurile artistice ș.a.
- Lipsa unui sistem continuu de instruire a personalului la nivel național;
- Dotarea sub nivel a instituțiilor de cultură cu mobilier și echipament tehnic, instrumente muzicale și costume naționale ;
- Rămîne deplorabilă situația la capitolul Baza tehnico- materială a instituțiilor de cultură, astfel majoritatea sunt în continuă degradare. Se alocă mijloace financiare modeste pentru achiziții de carte în biblioteci, procurarea aparatajului performant de sonorizare și informațional, instrumentelor muzicale, costume naționale, instalații tehnice de iluminare etc.

Propuneri și soluții pentru redresarea situației:

- Instruirea profesională continuă a angajaților în domeniul cultural, în domeniile marketingului cultural și al managementului de proiecte culturale, ceea ce ar crea o premisă pentru revigorarea vieții culturale în comunitățile locale.
- Susținerea în continuare a festivalurilor, concursurilor de creație și interpretare la nivel local, zonal, național și internațional;
- Susținerea unor proiecte finanțate de APL, care vizează implimentarea politicilor moderne de dezvoltare a culturii și turismului în raion;
- Stimularea comunicării interculturale, intensificarea schimbului cultural între raionul Leova și localități similare din Republica Moldova cât și alte țări prin susținere financiară a artiștilor la evenimente internaționale, turnee;
- Păstrarea tradițiilor identitare, protejarea meșteșugurilor și formelor de exprimare artistică;
- Alocarea mijloacelor financiare pentru reabilitarea monumentelor istorice, includerea lor în viața culturală a comunităților și utilizarea acestui potențial ca resursă importantă în promovarea turismului cultural.

❖ ACTIVITATEA ISTITUTIILOR MEDICO SANITARE PUBLICE DIN RAION

Sectorul sănătății întodeauna a fost unul din cele mai importante sectoare, dar în special în anul 2022, când continuăm să luptăm cu virusul necruțător COVID-19 și consecințele acestuia. Protecția sănătății reprezintă un domeniu multisectorial, care necesită implicarea și cooperarea tuturor autorităților și actorilor interesați la nivel național și teritorial.

➤ IMSP SPITALUL RAIONAL LEOVA

Spitalul Raional Leova a activat pe parcursul anului 2022 în condiții speciale în urma creșterilor tarifelor la gaze, energia electrică, produselor alimentare, medicamentelor și altele, într-o perioadă post COVID-19 cu consecințele acestor situații.

Activitatea și organizarea activității a fost efectuată conform noilor standarde, ordine, dispoziții și regulamente de activitate.

Numărul paturilor a rămas același -131, dar s-au efectuat modificări în Nomenclatorul intern, ca creștere paturilor bolilor cronice și micșorarea celor acute.

Din anexa nr. 1 se vede ca instituția a îndeplinit condițiile și contractarea a cazurilor tratate cu majorarea de 569 cazuri.

Nr. d/o	Profilul	Nr.cazuri planificate	Nr.cazuri efectuate	Diferența cazuri	% îndeplinirii
I	Total cazuri acute	3500	3802	+ 302 caz	108.6
	Chirurgie	622	568	- 54 caz	91.3
	Traumatologie	256	184	- 72 caz	71.8
	Ginecologie	251	318	+ 67 caz	126.6
	Boli infecțioase	550	594	+ 44 caz	108
	Pediatrie	863	987	+124 caz	114.3
	Terapie	958	1151	+ 193 caz	120.1
II	Total chirurgie de o zi	100	102	+2 caz	102
	Chirurgie de o zi	74	72	- 2 caz	97.3
	Ginecologie de o zi	24	30	+6 caz	125
III	Total cazuri cronice	885	1150	+ 265caz	129.9
	Reabilitare	685	737	+ 52 caz	107.5
	Geriartrie	200	413	+213 caz	206.5
	Îngrijiri paliative	560 zile pat	884	+ 324 zile pat	157.8
	TOTAL	4485	5054	+ 569 caz	112.6

Se menține la un nivel constant durata medie de spitalizare – 6,9; procentul de

îndeplinire a patului – peste 100% - 112%; indicele de compexitate – 1,30.

Din anexele date se denotă ca indicii de activitate a instituției sunt stabili, cu o tendință de ameliorare.

În comparativi cu cei republicani sunt la nivel pozitiv.

ACTIVITATEA STATIONARULUI ÎN ANUL 2022

	Denumirea profilului	Patu ri exist ente	Au lucrat paturi	Planul de lucru a patului	Utiliz area patului	Rotatia patului	Durata medie de spitalizare		Leta li tatea	Rata ocupa re pat (%)
							total	asig urat		
1.	Îngrijiri cronice:	38	38	340	306,2	33,6	9,2	9,2	0,6	90,0
	Reabilitare și recuperarea sănătății	22	22	340	312,6	34,3	9,2	9,2	0,1	92,0
	Geriartrie total	16	16	340	297,4	32,6	9,3	9,3	1,4	87,5
	-geriartrie	12	12	340	321,6	35,1	9,3	9,3	0,2	94,5
	-ingrijiri paliative	4	4	340	225	24,7	9,0	9,0	6,0	66,2
2.	Îngrijiri acute:	93	93	305	286,5	44,3	6,4	6,6	2,3	93,4
	Terapie generală	33	33	340	283,7	32,9	8,4	8,6	1,3	83,4
	Profil infecțios	17	17	280	232,8	36,5	6,3	6,5	0,9	83,1
	Infecțioase maturi	13	13	280	233,5	34,0	6,8	7,0	1,3	83,4
	Infecțioase copii	2	2	280	456,0	85,5	5,5	5,5		162,8
	COVID-19	2	2	280	5,0	4,0	1,1	1,1		1,8
	Profil chirurgical	18	18	310	256,6	47,4	5,3	5,4	0,3	82,7
	-chirurgie	12	12	310	281,3	53,9	5,1	5,2	0,4	90,7
	- traumatologie	6	6	310	207,1	34,5	6,0	6,2		66,8
	Ginecologie	5	5	300	335,8	77,0	4,3	4,5		111,9

	Pediatrie	20	20	340	312,3	49,6	6,3	6,3		91,8
	Terapie intensivă	3	3	300	261,3	105,3	2,5		23,0	87,1
	Total:	131	131	314	292,2	41,2	7,1	7,2	1,9	93,0

**ACTIVITATEA SPITALULUI RAIONAL LEOVA PE PERIOADA
a.a 2020 – 2022**

Nr. d/o	Denumire indicator	Numărul de cazuri			Rata îndeplinirii (%)		
		2020	2021	2022	2020	2021	2022
	TOTAL NUMĂR CAZURI	4507	4988	5364	100	100	100
1		Tipul de TRIMITERE					
	AMU	1451	1561	1342	32,3	31,3	25,0
	Medic de familie	1015	1130	1669	22,5	22,6	31,1
	Medic specialist	1044	1176	1201	23,1	23,6	22,3
	La cerere	995	1116	1141	22,06	22,4	21,3
	Transfer interspitalicesc	2	5	11	0,04	0,1	0,3
2		Tipul de INTERNARE					
	Urgentă	2748	2997	2764	60,97	60	51,5
	Programată	1759	1991	2600	39,03	40	48,5
3		MEDIU					
	Urban	1914	2129	2282	42,46	42,7	42,5
	Rural	2593	2859	3082	57,46	57,3	57,5
4		Nr. cazuri grupate pe GEN					
	Femei	2422	2698	2387	53,7	54	44,5
	Bărbați	2085	2290	2977	46,3	46	55,5
5		STATUTUL					
	Asigurați	4240	4693	5154	94	94	96
	Neasigurați	267	295	210	6	6	4
6		Tipul de EXTERNARE					
	Externați	4171	4627	5048	92,5	92,8	94,1
	Externați la cerere	116	122	80	2,57	2,4	1,5
	Transferați	114	125	132	2,52	2,5	2,5
	Decedați	106	114	104	2,41	2,3	1,9
7		Nr. cazuri grupate pe starea la EXTERNARE					
	Vindecăt	1386	1558	1626	30,7	31,2	30,3
	Ameliorat	2907	3203	3520	64,5	64,2	65,6
	Fără schimbări	81	84	90	1,8	1,7	1,7
	Agravat	27	29	24	0,6	0,6	0,5
	Decedat	106	114	104	2,4	2,3	1,9

Reieșind din situația economico-financiară, SR Leova întâmpină greutăți în activitatea serviciilor comunale (gaze, energia electrică), reieșind din prețurile existente.

Alta problema este cadrele. Din informația prezentată se observă lipsa medicilor specialiști (40%) și vârsta de pensionare a personalului.

Completarea statelor instituției sunt:

- Medici – 82%;
- Personal cus tudii medicale – 90%;
- Personal administrativ – 100%;
- Personal inferior – 100%.

Necesitățile de medici:

- Medic anesteziolog – reanimatolog – 2;
- Medic narcolog – 1;
- Medic oftalmolog -1;
- Medic traumatolog – 1;
- Medic otorinolaringolog – 1;
- Medic chirurg – 2;
- Medic morfopatolog – 1;
- Pediatru – 1;
- Oncolog – 1;
- Terapeut - 2;
- Infecționist 1;
- Neurolog – 1;
- Medic laborant - 1.

O altă problemă este nivelul scăzut de instruire sanitară a populației, modul sănătos de viață scăzut, situația economică și venitul personal al cetățenilor care nu permite respectarea unor recomandării a medicilor. Spitalizarea pacienților în stare foarte gravă duce la cheltuieli mare pentru tratament și cu efect nedorit.

Creșterea prețurilor la medicamente, deseori lipsa de medicamente la agenții economici care a cîrtigat licitația, duce la neconformități vădite.

Necătând la toate cele expuse, colectivul Spitalul Raional Leova depune toate eforturile pentru a face față provocărilor existente și a acorda asistența medicală la timp și calitativă locuitorilor din raion.

➤ **IMSP CENTRUL DE SĂNĂTATE LEOVA**

I. Baza tehnico-materială a IMSP CS Leova

IMSP CS Leova este format din:

- or. Leova cu **7 sectoare a Medicilor de Fmie** cu **2 Oficii a Medicilor de Familie:** Sîrma, Hănăsenii Noi.

- **1 Centru de Sănătate Tomai** cu Oficiul Medicilor de Familie: Sărata Răzeși, Tochile Răducani.

La momentul actual Centrul de Sănătate Leova este dotat parțial cu necesarul utilaj medical de bază. Toate Centrele de Sănptate au posibilitatea de a efectua

investigații de laborator generale (hemograma, urograma,) prin contractarea serviciilor la Spitalul Raional Leova, efectuarea procedurilor medicale de bază, fizioproceduri, examinări medicale prevăzute de programul unic pentru medicina primară, măsuri de profilaxie. Dotat cu 4 unități de transport.

II. Managementul resurselor umane

Total medici de familie 8; activează în localitatea urbană 7 și rurală 1.

Funcții scriptice a medicilor de familie sânt 13, din ele sânt ocupate 12,75. Acoperirea cu de medici de familie constituie **62 %**.

Pentru compensarea deficitului de Medicilor de Familie în Centrul de Sântate Leova, pentru acordarea asistenței medicale primare pacienților din localitățile rurale, activează prin cumul în calitate de Medic de Familie **3 medici de familie din or. Leova și 1 medic de s. Tomai**. Numărul mediu de populație la un medic de familie -2090 locuitori.

Total medici de familie pe raionul Leova 15 medici din 29.5 funcții, asigurare cu m/f 50.8%.

Calificarea cadrelor medicale cu studii superioare anul 2019-2022CS Leova

	2019		2020		2021		2022	
	Total medici	Din ei de familie	Total medici	Din ei de familie	Total medici	Din ei de familie	Total medici	Din ei de familie
	10	7	10	7	11	8	11	8
Categorie superioară	4	3	4	3	5	3	5	3
Categoria I	2	2	2	2	3	3	3	3
Categoria II	1	1	1	1	1	1	1	1

Nivelul asigurării cu asistente medicale ale medicului de familie este realizată satisfăcător. Personal medical mediu **27**. Funcții scriptice **45,5** sint ocupate **39**. Din total asistente medicale a medicului de familie **19**. Funcții scriptice **24**. Ocupate **24**. Numărul de populație la o asistentă medicală a medicului de familie este **648** locuitori.

După categorie dețin în anul 2022:

- superioară – 19 persoane
- I categorie – 4 persoane
- II categorie – 1 persoane
- Fara categorie- 3 persoane

III. Analiza situației medico-demografice 2022 în raionul Leova

		2019	2019	2020	2020	2021		2022	
		Abs. Pe CS leova	Abs. PeRaion	Abs. Pe CS Leova	Abs. PeRaion	Abs. Pe CS Leova	Abs. Pe Raion	Abs. Pe CS Leova	Abs. Pe Raion
	Populația	18149	47422	18265	51883	17859	4661	18017	46442
1	Natalitatea	159	373	143	359	119	346	121	309

2	Mortalitatea	208	637	214	608	222	615	187	570
3	Sporul natural	- 2,7	-5,56	-3,9	-4,8	-5,7	-5,7	-3,6	-6,3
4	Mortalitatea infantilă	0	1 (1,5) (Tigheci)	0	1,6	2	3	0	1(3,6) Borogani

IV. Structura invalidității după nazologii la maturi tatal pe raion

	2019		2020		2021		Reab. (Sanatoriu) 2021		2022 CS Leova		Reab. (Sanatoriu) 2022CS Leova
	F	B	F	B	F	B	F	B	Total	Total	
Boli cardiovasculare	112	178	112	178	98	169	5	7	61		23
Boli ochi si urechi	57	55	57	55	59	51			31		12
Boli oncologice	95	71	95	71	132	94	19	12	63		3
Boli psihice	186	176	186	176	194	175	7	4	83		
Aparatu locomotor	74	85	63	89	65	87	11	9	51		23
Traume și intoxicații	31	57	24	68	19	72	2	7	16		4
Sistemu nervos	81	73	81	73	87	79	7	10	56		32
Aparatu dejestiv	18	23	18	24	21	27			16		7
Aparatu urogenital	9	11	10	11	8	12	2	5	13		6
Aparatu respirator	7	5	7	5	7	5	2	3	9		2
Aparatu endocrin	58	32	58	32	59	34			44		16
Altele	54	50	34	50	38	49	2	6	32		13
Total B/F	782	813	745	832	787	854			F-140	B-337	141
Total	1595		1577		1641		120		477		

V. Incidența și prevalența generală a morbidității și structura acestora

	CS Leova 2019		Leova 2020		CS Leova 2021		CS Leova 2022	
	Abs	La 10000	Abs.	La 10000	Abs.	La 10000	Abs.	La 10000
Incidența generală	4352,00	830,63	3704,09	710,70	4233	2370,23	4631	2570,35
Prevalența generală	1447,400	2762,53	14850,00	2849,36	10903	6105,04	11087	6153,63

	2019	2019	2020		2021		2022	
	Incidența	Prevalența	Incidența	Prevalența	Incidența	Prevalența	Incidența	Prevalența

	Abs	La 10000 Loc.	Abs	La 10000 Loc.	Abs.	La 10000 Loc.	Abs.	La 10000 Loc.	Abs.	La 10000 Loc.	Abs.	La 10000 Loc.	Abs.	La 10000 Loc.	Abs.	La 10000 Loc.
1. Tumori maligne	40	22,4	448	246,8	91	17,41	304	96,71	48		457		74	41,07	487	270,3
2. TBC	11	6,1	18	9,9	13	2,49	15	2,88	9		9		12	6,66	6	3,3
3. Tulb.mentale	11	6,06	186	102,5	61	11,70	186	102,5	11		205		18	9,99	233	129,3
4. Alcoolism și narcomani e	74	40,8	764	420,9	55	10,55	796	152,73	28		642		44	24,4	621	344,6
5. Mal.infecț.	467	257,3	982	541,1	231	44,32	779	149,47	314		726		173	96,02	0	
6.COVID-19 confirmat					462				2513				949	526,73		
7.COVID-19 neconfirmat					116											

Incidența și prevalența morbidității prin boli social-condiționate

VI. Analiza cauzelor de deces a populației pe grupe de vârstă în 2022 copii

După vârstă:

Virsta	CS Leova	Raion	CS Leova	Raion	Cs Leova	Raion	CS Leova	Raion
	2019	2019	2020	2020	2021	2021	2022	2022
0-7 zile		1			-			
7-28 zile				1	-			
1-6 luni					1	1		1
6-12 luni					1	1		
Total	0	1	0	1	2	2	0	1

După locul decesului:

Locul de deces	2019		2020		2021		2022	
	CS Leova	Raion	CS Leova	Raion	CS Leova	Raion	CS Leova	Raion
Domiciliu				1				
Stationar Leova								
Stationar Chisinau					2	2		1
Alt loc								
Maternitate		1						

Indicii mortalității generale

Au decedat	pe CS Leova	Raion
2019	- 208 decese	-637-
2020	- 214 decese	-608-

2021 - 222 decese - 615-
 2022 - 187 decese - 570 -

Mortalitatea populației după cauze de deces CS Leova

Nozologia	Abs. 2020		Abs. 2020		Abs. 2021		Abs. 2021		Date absolute		Abs. 2022	
	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Date absolute	%	Abs.	%
	CS Leova		raion		CS Leova		Raion		CS Leova		Raion CS Leova	
1.Boli cardiovasculare	98	45,7	331	54,4	111	50	346	56	108	58	215	38
-Inclusiv infarct miocardic	4	1,8	12	1,9	9	4	19	3	12	6,4	26	4,6
2. Boli oncologice	33	15,4	104	17,1	31	14	77	12,5	33	17,6	93	16,3
3. Boli aparat digestiv	21	9,8	63	10,3	22	10	53	8,6	17	9,1	39	6,9
- inclusiv ciroze hepatite	17	7,9	53	8,7	21	9,5	49	8	14	7,5	36	6,3
4. Traume și intoxicații	8	3,7	17	2,7	3	1,3	8	1,3	0		10	1,7
5. Maladii a sistemului respirator	9	4,2	18	2,9	6	0,6	18	3	8	4,3	24	4,2
6.Altele	13	6,07	29	4,7	21	9,4	44	7,15	8	4,3	40	7,0
7.COVID-19	6	2,8	10	1,6	28	12,6	69	11,2	9	4,8	20	3,5

VI. Indicatori de activitate

Examene medicale profilactice copii

Numărul total de copii de la 0-17 ani 11 luni 29 zile este de

2019-3645

2020-3643

2021-3594.

2022-3574

Au fost examinați pe parcursul anului **2019-3645 copii**

2020-1009 copii

2021- 990 copii.

2022 -1039 copii

Copii	CS Leova 2019(abs)	CS 2019 (1000copii)	CS Leova 2020(abs)	CS 2020 (1000copii)	CS Leova 2021(abs.)	CS Leova (1000copii)	CS Leova 2022(abs.)	CS Leova (1000copii)
-Retard fizic	8	8,1	18	4,9	9	2,5	8	2,2

-Acuitatea vizuală	12	12,1	24	6,6	21	5,8	21	5,9
-Acuitatea auditivă	2	2,02	3	0,82	4	1,1	9	2,5
-Defect vorbirii	16	16,2	13	3,5	27	7,5	26	7,3
-Scolioza	9	9,1	23	6,3	10	2,7	15	4,2
-Dereglări de ținută	12	12,1	10	2,7	13	3,6	10	2,8

	2019		2020		2021		2022	
	CS Leova	Raion	CS Leova	Raion	CS Leova	Raion	CS Leova	Raion
Numarul de vizite total	54805	137297	75752	153254	91427	178941	84034	164315
Numarul de vizite La medicul de familie	47891	131168	70142	146637	82713	170227	75274	155555
Inclusiv profilactice	17168	40662	27833	52921	38971	63936	28201	45848
Vizite la domiciliu	1114	6301	984	5852	892	5501	1005	5847
Numarul de vizite la 1 locuitor	3,02	2,9	3,8	3,3	4,6	3,9	4,6	3,6

Supravegherea gravidelor CS Leova

	2019		2020		2021		2022	
	CS Leova	Raion	CS Leova	Raion	CS Leova	Raion	CS Leova	Raion
Gravide luate In supraveghere	152	376	103	337	141	372	88	311
Din ele pina la 12 saptamini	118	301	89	270	123	268	74	245
Cea se constituie %	78	80	86	80	87,2	72	85,0	79

VIII. Concluzii

PROIECTE IMPLEMENTATE

Denumire proiect	Anul implementării	Suma proiectului	Sursele de finanțare
Reparația capitală a Centrului Comunitar de Sănătate Mintală	2022	438 000 MDL	Consiliul județean Prahova Consiliul raional Leova

.Procurare echipament medical, Ultrasonograf...	2022-2023	53,559.00 USD	Ambasada Japoniei, Program Kusanone
---	-----------	---------------	-------------------------------------

PROPUNERI DE PROIECTE

Nr/o	Denumire proiect
1	Lucări de reparație capitală a edificiilor instituțiilor medico-sanitare: - reparații interioare 4665350 lei; - construcția acoperișului șarpant.
2	Eficientizarea energetică a clădirii IMSP CS Leova: - izolarea termică a peretilor exteriori; - construcția cazangeriei pe peleți.
3	Instalarea panourilor fotovoltaice la IMSP CS Leova.
4	Digitalizarea sistemului informațional al IMSP CS Leova, telemedicină.
5	Îmbunătățirea calității prestării serviciilor medicale la domiciliu prin reînnoirea parcului auto al IMSP CS Leova - procurarea 2 automobile 20 000 euro, un automobil 4x4 15000 euro.

➤ CENTRUL DE SĂNĂTATE SĂRĂTENI

I. Componența sectorului

Centru de Sănătate – 1; Centrul Medicilor de Familie – 8; Oficii Sectoriale – 7.
Numărul populației deservite (în baza de date a CNAM) – 8975.

II. Managementul resurselor umane

	<i>Medici</i>			<i>Persoane fizice</i>
	<i>aprobate</i>	<i>ocupate</i>	<i>funcții vacante</i>	
Total	7,0	5,25	1,75	4+1 cumul extern
Inclusiv:				
Conducător	1,0	1,0	-	1
Medici de familie, total	6,0	4,25	1,75	4+ 1 cumul extern

	<i>Personal medical mediu</i>			<i>Persoane fizice</i>
	<i>aprobate</i>	<i>ocupate</i>	<i>Funcții vacante</i>	
Total	21,0	16,5	4,5	14+ 2 cumul extern
Inclusiv:				
- asistențe medicali de familie	13,0	11,0	2,0	12+ 2 cumul extern
- personal medical comunitar	3,5	2,25	1,25	

<i>Numărul de funcții infirmiere și alt pers.</i>		<i>Persoane fizice</i>
<i>Infirmiere</i>		
<i>aprobate</i>	<i>ocupate</i>	

9,75	9,75	15+2 cumul extern
<i>Alt personal</i>		
<i>aprobate</i>	<i>ocupate</i>	
4,5	4,5	5

Total personal angajat de bază – 37; persoane angajate prin cumul extern – 5.

Necesitate de personal medical mediu – OMF Vozneseni, OMF Covurlui, OMF Ceadr, OS Sărățica Veche, OS Troița

III. Examinările profilactice ale populației

În perioada anului 2022 efortul colectivului a fost îndreptat la Îndeplinirea ordinului 609 din 24.05.2013 „Privind examinările medicale profilactice ale populației” (anexa modificată conf. Ord. MS nr.1507 din 31.12.2014).

Pentru îndeplinirea ordinului 609 din 24.05.2013, cu modificările ulterioare, toate instituțiile subordonate sînt aprovizionate cu echipament: cîntare pentru maturi, cîntare electronice pentru copii, pulsoximetre, colesterinometre, tonometre Maklakov, oglinzi/periuțe ginecologice de o singură folosință, sterilizatoare.

Indicii demografici anul 2022

	<i>Anul 2022</i>
Nr. copii 0-12 luni	53
Nr.copii 0-5 ani	291
Nr. copii 10-18 ani	869
Nr. copii 0-18 ani	1542
Nr. tineri 10-24 ani	1306
Mortalitatea infantilă	-
Mortalitatea juvenilă (0-5)	1 (3,4‰)
Mortalitatea copii 0-18 ani	1
Mortalitatea generală	128 (14,2‰)
Natalitatea	53 (5,9‰)
Sporul natural	-8,3‰

Mortalitatea generală

Structura după vîrstă	<i>Anul 2022</i>		
	<i>Nr.pers.</i>	<i>Din ei vîrsta aptă de muncă</i>	<i>% persoanelor decedate în vîrsta aptă de muncă</i>
Pînă la 1 an			
1-2			
2-3	1		
4-6			
7-14			
15-19			
19-49	19	19	

	50-59	12	12	
	60>	96	7	
Total		128	38	29,68%
Structura nozologică a deceselor	Sistemul cardio-vascular	72	12	16,66%
	Sistemul renal			
	Sistemul gastro-intestinal	13	4	30,76%
	Sistemul respirator	4	4	100%
	Sistemul endocrin	4	1	25%
	Traume	6	5	83,3%
	Maladii oncologice	24	7	29,16%
	Sinucidere			
	Intoxicații			
	Afecțiuni diverse	1	1	100%
	Alcoolism			
	Infecțioase	4	4	100%

I loc – sistemul cardio-vascular-56,25%

II loc – maladii oncologice-18,75%

III loc – sistemul gastro-intestinal – 10%

IV loc – sistemul respirator – 3,1%

IV. Vizite în instituțiile medico-sanitare

Vizite în instituțiile medicale	Total	Din ele persoane asigurate
Perțu Boris	5211	5071
Buza Ana	5198	4729
Bocancea Elena	5774	5557
Grinco Alexandru	2384	1780
Andoni Veronica	553	463
TOTAL	19 120	17 600

V. Asistența medicală acordată participanților și invalizilor războiului al II mondial

Denumirea	Participanți la al II război Mondial	Invalizi ai războiului	Participanți la conflictul din Transnistria
Se află sub supraveghere prin dispensarizare la finele anului 2022		16	43

VI. Invaliditatea la copii în vîrsta 0-17 ani 11 luni 29 zile

	După gradul de dizabilitate	
--	-----------------------------	--

Se află sub supraveg la finele anului 2022	sever	accentuat	mediu	Au primit tratament de recuperare
34	21	9	4	34

VII. Deservirea și examinarea gravidelor

Luete sub supraveghere			Au terminat graviditatea			
total	inclusiv pînă la 12 săptămîni	Preluate din supravegherea altor instituții	prin naștere			Prin avort
			în termen	prematură		
				total	incl. pînă la 31 săpt	
49	40 (81%)	4	48	1		3

VIII. Incidența globală prin tuberculoză

	Adulți			Copii 0-17 ani 11 luni 29 zile		
	Înregistrați bolnavi		Se află sub supraveghere la finele anului 2022	Înregistrați bolnavi		Se află sub supraveghere la finele anului 2022
	total	Inclusiv caz nou		total	Inclusiv caz nou	
Tuberculoza	10	6	6			

IX. Îngrijiri la domiciliu

Au fost planificate – 101; efectuate – 101, ceea ce constituie 100% (5 persoane).

➤ **CENTRUL DE SĂNĂTATE BOROGANI**

Instituția Medico-Sanitară Publică Centrul de Sănătate Borogani la finele anului de lucru 2011 a fost instituită prin Decizia Consiliului Raional Leova nr. 6 / 5 din 22 decembrie 2011 „Cu privire la organizarea sistemului de sănătate a raionului Leova” în scopul implementării reformei în asistența medicală primară din Republica Moldova – descentralizarea serviciului de asistență medicală primară și trecerea la autonomia financiară. Instituția a fost înregistrată la Camera Înregistrării de Stat pe data de 15 februarie 2012 și i s-a atribuit numărul de înregistrare de stat- codul fiscal – 101260500533. Activitatea ca centru autonom și-a începuto la 1 iulie 2012. Pe parcursul activității sale pînă în prezent instituția a fost expusă procedurii de acreditare (în anul 2012 a fost acreditata conditionat și 2013) și la moment posedă Certificat de acreditare In 2018.27.04 a fost acreditata institutia cu ceftificat de acreditare (valabil pîna la 31.10.2022)Nr.3509 eliberat de Consiliul Național de Evaluare și Acreditare în Sănătate al Ministerului Sănătății și în activitatea sa prestează servicii de asistență medicală primară conform cerințelor Programului Unic de asigurări obligatorii de asistență medicală și prevederilor ordinelor în vigoare a Ministerului Sănătății . De asemenea instituția posedă și Autorizație Sanitară de Funcționare seria SSSP nr.0010539 eliberată pe data de 18 iunie 2012 și este supusa evaluării anual cu prelungirea certificatului.

IMSP CS Borgani prestează servicii de asistență medicală primară la 4008 persoane. Raza de deservire a populației sectorului este de 3-3,5 km. Satul este amplasat

de la Centrul Raional Leova la o distanță de 30 km și 115 km de la capitala țării or. Chișinău. O prioritate are populația satului deoarece prin ordinul ministerului sănătății din iunie 2012 populația beneficiază de asistență specializată de ambulator și spitalicească în Spitalul Raional Comrat care se afla la distanță de 15 km de sat.

Asistența medicală primară acordată populației sectorului este efectuată de 2 medici de familie în cadrul a 3 sectoare ale medicului de familie. Numărul de funcții scriptice a medicilor de familie - 2.0; ocupate - 0.75; persoane fizice - 1. În sectorul deservit activează 6 asistenți medicali a medicului de familie - 6 persoane fizice, care ocupă 5.75 funcții de asistenți medicali de familie din cele 5.75 funcții scriptice aprobate în statele instituției.

În sectorul deservit activează 2 asistenți medicali comunitari - 2 persoane fizice, care ocupă 2,0 funcții de asistenți medicali comunitari din cele 2,00 funcții scriptice aprobate în statele instituției.

Nivelul de asigurare cu medici de familie în instituție este de 50% , iar nivelul de asigurare cu personal mediu de specialitate este de 100% . Un medic de familie (1-50%) posedă categoria superioară de calificare profesională, al doilea medic posedă categoria întâia de calificare. Din cei 6 asistenți medicali de familie toți 6 (100%) posedă categorie de calificare profesională (6- categorie superioară) . Din cei 2 asistenți medicali comunitari, 1(90%) posedă categorie de calificare I.

Asistența medicală de urgență este asigurată în regim non-stop Stația de Asistență Medicală de Urgență din or. Iargara, situată la o distanță de 12 km de la localitate, timpul de sosire a ambulanței la solicitare fiind în jur de 10-15 minute.

Indicii demografici ai sectorului

Natalitatea - 32 copii

Mortalitatea - 43 persoane

Analizând indicatorii demografici prezentați mai sus se constată o mortalitate generală mai mare decât natalitatea .

Tabelui nr.1 Analiza mortalității generale

<i>Nr. d-o</i>		<i>2022</i>	<i>barbati</i>	<i>femei</i>
1.	Decedați în total	43	24	19
1.1.	din ei în staționar	1	1	0
1.2.	la domiciliu	25	8	17
1.3.	alte locuri	1	1	0
2.	Supuși necropsiei	15	12	3
3.	După pricina decesului:			
3.1.	Maladii cardiovasculare	28	12	16
3.2.	Maladii a tractului digestiv	3	3	0

3.3.	Maladii a organelor respiratorii	0	0	0
3.4.	Maladii oncologice	4	3	1
3.5.	Traume	0	0	0
3.6.	Tuberculoză	0	0	0
3.7.	Maladii endocrinologice	0	0	0
3.8.	Malformații	0	0	0
3.9.	HIV/SIDA	0	0	0
3.10.	altele	2	2	0

Analizând datele respective ale tabelului privind structura mortalității generale pe sector pe parcursul anilor de lucru 2019 – 2022 constatăm următoarele:

1. Creșterea semnificativă a mortalității generale în anul 2022 în comparative cu 2021.
2. Creșterea a decesului pacienților în condiții de domiciliu .
3. Micsorarea cuprinderii cu necropsii a persoanelor decedate.
4. În structura mortalității generale după nozologii pe locul I se află maladiile sistemului circulator, urmate pe locul II de maladiile oncologice și pe locul III alte maladii.

Indicii privind incapacitatea temporară de muncă pe sector

Nr. d/o	Denumirea indicilor	2020	2021	2022
1.	Număr cazuri de incapacitate temporară de muncă	367	316	240
2.	Număr zile de incapacitate temporară de muncă	4121	4402	3044
3.	Durata medie a unui caz în zile	11,2	13,9	12,7
4.	Număr cazuri de stabilire a gradului de invaliditate	3	11	10

Asistența obstreticală pe perioada de raportare

În perioada 2022 la evidenta 38 gravide.

CONCLUZII

Analiza activității asistenței medicale primare în cadrul IMSP Centrul de Sănătate Borogani în anul 2022 au demonstrat următoarele:

- Introducerea programării pacienților la medicul de familie a dus la micșorarea timpului de așteptare la medic, lichidarea rândurilor la medic, scăderea ratei de conflicte între pacienți și personalul medical și respectiv la creșterea satisfacției pacienților.

- Efectuarea triajului medical a pacientului în sala de triaj la etapa preconsultație cu activități de screening și control medical profilactic la nivelul responsabilității asistentei medicale de familie duce la eficientizarea timpului consultației pacientului de către medicul de familie, creșterea calității consultației prin majorarea duratei examenului medical al medicului de familie, recomandărilor, sfaturilor și consilierii pacientului, concentrarea discuțiilor cu pacientul pe teme de profilaxie.
- Implementarea confidențialității vizitei la medicul de familie prin separarea activității medicului de familie de cea a asistentelor medicale de familie contribuie la creșterea profesionalismului medicului de familie și a autorității lui în fața pacientului.
- Posedarea și efectuarea unui șir de capacități și deprinderi practice și activități de secretariat contribuie la creșterea permanentă a profesionalismului asistentei medicale de familie și calității serviciilor prestate.
- Axarea pe activitățile profilactice în prestarea asistenței medicale primare prin promovarea sănătății, profilaxiei maladiilor, crearea și funcționarea școlilor pacientului, activități de screening ș.a. contribuie nemijlocit la ameliorarea sănătății populației.
- Lucrul în echipă a medicului de familie și asistenta medicală de familie contribuie la sincronizarea și divizarea activităților medicale și optimizarea serviciilor prin completare și funcții bine determinate și la sporirea calității serviciilor de asistență medicală primară.
- Activitatea în condiții de autonomie financiară permite soluționarea problemelor pacienților, personalului medical și a instituției mai rapid și mai flexibil, creând mai multe oportunități.
- Ameliorarea indicatorilor de activitate și de calitate în prestarea asistenței medicale primare este în strânsă corelație cu soluționarea problemelor sociale a comunității.
- Conlucrarea eficientă cu Administrația Publică Locală.

❖ CENTRUL DE SĂNĂTATE FILIPENI

Centrul de Sănătate Filipeni, acordă asistență medicală primară pe principiul medicina de familie și beneficiază de toate drepturile ce decurg din calitate de persoană juridică de drept public, își desfășoară activitatea în conformitate cu legislația în vigoare și regulamentul de activitate al IMSP CS Filipeni.

Centrul de Sănătate Filipeni acordă asistență medicală primară pentru **3825 persoane** înregistrate pe listele medicilor de familie, locuitori ai satelor Filipeni și Romanovca.

Activează 2 medici de familie, 7 asistente medicului de familie, contabil, șofer, infermiere, paznic.

În incinta Centrului de Sănătate sunt amplasate: birouri ale medicului de familie - 2, sala de proceduri și imunizări-1, staționar de zi-1, sala de triaj-1, cabinet de examinări ginecologice- 1, filiala farmaciei extrabugetare.

Structura populației înregistrate

Total persoane înregistrate - 3830, femei -2010, femei vârsta fertilă (15 ani-50) - 1289, copii 0-18 ani - 978, prescolari - 532 copii, asigurați -1847.

Indicii demografici

	2020 numar	2020 la1000	2021 numar	2021 la1000	2022 numar	2022 la1000	Media pe tara
Natalitatea	27	7,01	22	5,7	42	10.96	8,7
Mortalitate	37	9,35	48	12,54	42	10.96	12,2
Spor natural	-10	-2,56	-26	-6,84		0	-3,4
Mortalitatea infantilă	0	0	0	0	0	0	9,9

STRUCTURA MORTALITĂȚII GENERALE

1. Bolile sistemului cardiovascular - 27 pers, ceea ce constituie 64,3%;
2. Bolile oncologice - 8 persoane, ceea ce constituie 19,0%;
3. Bolile sistemului digestiv - 3 persoane , ceea ce constutiuie 7,1%;
4. Leziuni traumatice - 2 persoane, ceea ce constituie 4,8%;
5. Bolile sistemului respirator - 2 persoane, ceea ce constituie 4,8%.

ACCESIBILITATEA POPULAȚIEI LA ASISTENȚA MEDICALĂ PRIMARĂ

	2021 abs	2021 %	2021 La 1 loc	2022 abs	2022 %	2022 La 1 locuitor
Vizite total	13476		3,51	13784		3,59
-din ei asigurati	12034	89,3	3,14	11827	85,8	3,08
Nr.vizitelor total la medicul de familie	12767		3,33	12492		3,26
-din ei asigurati	11576	90,67	3,02	11347	90,8	2,96
Vizite adulti	9509	70,56	3,16	9640	69,9	3,21
Vizite copii	3967	29,44	4,77	4144	30,1	4,99
Vizite cu scop profilactic	4980	36,95	1,3	4410	32,0	1,08

Activitatea instituției medicale pe parcursul anului 2022 a fost marcată de pandemia COVID-19

În teritoriul deservit s-au înregistrat 109 cazuri de îmbolnavire (92 testați pozitiv în instituția noastră, 17 în alte locuri: institutii spitalicești, laboratoare private) dintre care copiii pîna la 18 ani - 14 persoane, gravide -1. Din totalul de cazuri înregistrate 102 persoane s-au tratat la domiciliu, 7 în staționar. Decese din cauza complicații covid nu s-au înregistrat

Numarul total de persoane testate în instituție prin prelevarea tamponului nazofaringian și orofaringian - 288 persoane testate, teste pozitive - 92 teste, rata testelor pozitive 32%. S-au înregistrat 6 cazuri de îmbolnavire a lucrătorilor medicali.

S-au administrat în anul 2022 1450 doze de vaccin, număr total de persoane vaccinate cu schema completă 1081 persoane, rata de vaccinare fiind de 35,5%. Rata de vaccinare reală este mai mare din contul persoanelor înregistrate pe listele medicilor de familie Centrului de Sănătate Filipeni dar se afla temporar peste hotare și au fost imunizate acolo.

Pe parcursul anului 2022 au fost examinați profilactic în conformitate cu Ordinul Ministerului Sănătății nr. 609 din 24.05.2013

Denumirea examinării	Necesitau sa fie examinati	Au fost examinati	Depistati cu patologie
Antropometrie	3215	3105	205
Măsurarea TA	3215	3105	31
Examinarea pielii, ggl limfatici , gl. tiroide,gl.mamare.	3215	3105	1
Glicemie	1848	915	21
Colesterol	1681	614	9
Radiografia cutiei toracale(grupa de risc)+sputa Baar	258	122	1
MRS	517	308	0
Ex profilactic cu investigație citologică (25-64 ani)	251	83	2

Pacienții depistați cu patologie în cadrul examenelor profilactice au fost luați la evidență.

În cadrul examenelor profilactice la copii cu vârsta 0-18 ani au fost examinate 299 persoane, s-au depistat copii cu acuitate vizuală scăzută - 4 copii, tulburări de vorbire - 5 persoane, retard în dezvoltarea fizică -1copil, scăderea auzului 1 copil, scolioză și alte dereglări de ținută 5.

Pacienții cu boli cronice se află la evidența dispanserică și sunt supravegheați conform Protocoalelor Clinice Naționale.

Persoane la evidență cu **hipertensiune arterială** -583 pacienți, luați în evidența 2022 - 21 pacienți, primesc tratament cu medicamente compensate.

Persoane la evidență cu **diabet zaharat** -142, dintre care 29 insulinodependenți, inclusiv 1 copil, luați în evidență 2022 - 7 persoane. Toți pacienții cu diabet zaharat, indiferent de statut (asigurat /neasigurat) primesc tratament cu ADO sau insulină gratis.

În evidența dispanserică se află 927 persoane, dintre care:

- Hipertensiune arterială – 583;
- Diabet zaharat - 142 pacienți;
- Boli ale aparatului digestiv - 344 persoane;
- Hepatite cronice virale -75;
- Ciroze hepatice- 4.

Boli ale sistemului respirator 52, boli ale sistemului nervos 41 persoane, boli ale sistemului urogenital – 153 persoane.

Asistență medicală acordată femeilor gravide, se află la evidență 44 femei, luate la evidență până la 12 săptămâni - 44 femei, preluate în supraveghere de la alte instituții 0 gravide. Au finalizat sarcina prin nașteri la termen 42 gravide.

Pe parcursul lunilor ianuarie - noiembrie ale anului 2022 s-au eliberat 6775 rețete compensate.

Avem în supraveghere 16 copii cu grad de dizabilitate dintre care 11 copii cu grad sever de dizabilitate, 3 copii cu grad accentuat, 2- cu grad mediu de dizabilitate. După patologii predomină afecțiunile SNC 3, copii cu retard mental 5, 4 copii cu epilepsie, 2 copii cu malformații congenitale, dintre care boli ale sistemului osteoarticular 2 cazuri.

În anul 2022 s-au efectuat lucrări de reparație în cabinetul de triaj, sala de examinări ginecologice, sala de așteptare, hol, sala de triaj. Au fost reamplasate unele servicii pentru a facilita accesul populației la servicii medicale.

Pe perioada septembrie 2021- august 2022 s-au efectuat lucrări de reparație în Oficiul de Sănătate Romanovca.

S-a acordat o atenție deosebită instruirii personalului medical în cadrul Proiectului „Viata sănătoasă” – Reducerea poverii bolilor netransmisibile, participarea la atelier de lucru cu tematica “Îmbunătățirea continuă a calității serviciilor la nivel Asistență Medicală Prescolară prin dezvoltarea proiectelor de îmbunătățire a calității”

S-a elaborat proiect „Crearea condițiilor pentru informare, educare, comunicare pentru pacienții cu hipertensiune arterială și diabet zaharat și aparținătorii lor” în valoare de 32 170,00 lei .

❖ CENTRUL DE SĂNĂTATE IARGARA

Centrul de Sănătate Iargara în anul 2022 a deservit 7253 persoane incluse pe lista medicului de familie. Asistența medicală primară se acordă populației în Centrul de Sănătate Iargara, Oficiul Medicului de Familie Tigheci, Oficiul Medicului de Familie Baiuș.

În state sunt prevăzute 4,5 funcții de medic de familie - ocupate 4,5 funcții de către 2 persoane fizice. Numarul de funcții de asistente medicale ale medicului de familie este de 10,0 - ocupate toate de 10 persoane. Nivelul de asigurare cu medici de familie este de 40%, asistente medicale - 100%.

Indicii demografici pe CS Iargara

În anul 2022 s-au născut 31 de copii din ei 1 prematur. În aceeași perioadă au fost înregistrate decesul a 103 persoane.

Analiza deceselor:

0-5 ani	6-18 ani	19-30 ani	31-40 ani	41-50 ani	51-60 ani	Peste 60 ani

0	0	1	3	7	9	83
---	---	---	---	---	---	----

Din persoanele decedate 44 sunt femei și 59 bărbați.

Analizând structura pricinei deceselor, pe prima poziție se clasează maladiile cardiovasculare, urmate de maladiile sistemului digestiv, maladii oncologice.

În 2022 au fost înregistrate 3 decese cauzate de TBC, s-au constatat 6 decese cauzate de Covid -19 și complicațiile lui. Se constată prevalarea deceselor la domiciliu față de decesele parvenite în staționar.

Analizând indicatorii demografici constatăm micșorarea bruscă a nașterilor pe fon de mortalitate generală ridicat.

Pe parcursul anului 2022 nu au fost înregistrate cazuri de deces la copii.

Incapacitatea temporală de muncă

Expertiza incapacității temporare de muncă este efectuată de medicii de familie care sunt familiarizați cu cerințele ordinelor în vigoare a MS al RM.

Numărul cazurilor de incapacitate temporară de muncă constituie 467 de cazuri cu durata de 8225 de zile. Durata medie a unui caz este de 17,6 zile. 5 persoane au fost trimise primar pentru aprecierea gradului de dizabilitate la CDGDCM.

Asistența obstetricală

Asistența obstetricală este acordată de echipa medicului de familie împreună cu asistența medicală de îngrijiri perinatale. La evidența la medicul de familie s-au aflat 62 gravide. În anul de raportare au fost luate la evidența 43 de gravide, ramase în lucru 26. Din gravidele luate la evidență, cu termen de graviditate de pîna la 12 săptămâni - 29 gravide.

Au fost examinate profilactic 2768 femei, prelevate 222 probe Babes-Papanicolau, în 7 probe s-au depistat patologii.

Tuberculoza

La evidență în Centru de Sănătate Iargara în anul 2022 s-au aflat 9 persoane din ele 6 cazuri noi.

În anul de referință s-au înregistrat 3 decese a bolnavilor cu TBC, o persoana a decedat în urma eșecului de tratament, doua au fost depistate ca bolnavi de TBC postmortem.

Asistența medicală primară de ambulator

În anul 2022 la medicul de familie au fost efectuate 14768 de vizite, din ele 4231 copii, 14086 la persoane asigurate. Cu tel profilactic au fost efectuate 4328 de vizite, din ele 2094 copii.

S-au tratat în staționarul de zi 304 pacienți - 2188 zile de tratament, din ei 160 copii, 283 de persoane au fost trimise la investigații de înaltă performanță.

În laboratorul Centrului de Sănătate Iargara s-au efectuat 22376 de analize, dintre ele clinice – 8738, hematologice – 4659, biochimice – 8974.

Baza tehnico-materială a IMSP CS Iargara

Toate edificiile CS Iargara,OMF Tigheci,OMF Baius sant gazificate,au cazangerii autonome,conectate la internet,au apeduct(cu exceptia OMF Baius).Edificiile sunt dotate cu calculatoare,este prezent minimul necesar de instrumente,utilaje si altele pentru activitatea zilnica.La dispozitia medicilor de familie si echipei sale sant disponibile 2 unitati de transport- Suzki si Chevrolet.

❖ CENTRUL DE SĂNĂTATE SĂRATA NOUĂ

Obiectivele care au fost puse în fața colectivului pe parcursul anului 2022 și care au fost realizate:

- Reparația rețelelor electrice la CS Sărata Nouă 38 mii lei – surse proprii.
- A fost obținut proiect de la GAL Ecopyretus în valoare de 147 mii lei destinat renovării cabinetului de fizioterapie CS Sărata Nouă

Obiectivele la care rămîne de lucrat:

- rămîne problema reamplasării edificiului OMF Cupcui în centrul satului.
- reparația capitală a etajul 1 cu reamplasarea activității edificiului CS Sărata Nouă de la etajul 2. Optimizarea spațiului, amenajarea și delimitarea teritoriului, etc.

Organigrama IMSP CS Sărata Nouă este formată din:

- 1 – Centru de Sănătate com. Sărata Nouă
- 2 – Oficii Medicului de Familie: com. Cazangic, s. Cupcui
- 2 – Oficii de Sănătate: s. Seliște, s. Frumușica

În sector activează 2 medici de familie. Gradul de asigurare a populației cu medici de familie la 10 mii locuitori în anul 2022 este de **5,1** față de anul 2021 – **5,1** și este mai mare ca în raion cu **4,2**. Gradul de asigurare cu asistente medicale de familie la 10 mii locuitori este de **18** în 2022.

I. STRUCTURA POPULAȚIEI

Total populație	Copii 0 – 5 ani	Vîsta 5 – 50	Maturi peste 50 ani
4 396	268 (5,73%)	2 872 (65,9%)	1 289 (28,37%)

Sectorul de deservire a Centrului de Sănătate Sărata Nouă în 2022 este alcătuit din **4396** persoane dintre care **71,2%** persoane asigurate și **28,8%** neasigurate.

II. VIZITE

În total în anul 2022 pe Centrul de Sănătate Sărata Nouă au fost înregistrate **14 599** vizite, ce constituie **3,87** vizite la **1** locuitor – cu ușoară creștere comparativ cu 2021-2020.

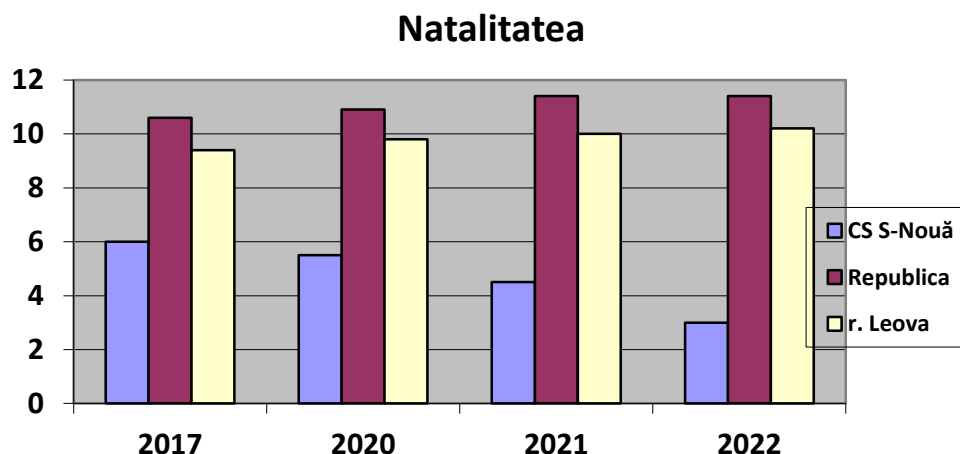
Persoanele asigurate s-au adresat în 2022 – **79,8%** cazuri – cu o ușoară creștere, cele neasigurate doar în **20,2%**. Se constată creșterea numărului persoanelor asigurate prin procurare polițelor de asigurare, persoanele ce dețin cote de teren pot procura la

50% sau 75% reducere ceea ce a favorizat accesul la serviciile medicale acestor categorii de persoane.

Pe parcursul anului 2022 au fost efectuate **714** de vizite la domiciliu. Numărul de vizite crescut se datorează cazurilor de tratament la domiciliu a pacienților cu covid, forme ușoare și medii care necesită supraveghere în dinamică.

III. DINAMICA INDICILOR DEMOGRAFICI ÎN SECTORUL DESERVIT

	Natalitatea, 1000 locuitori	Mortalitatea generală, 1000 locuitori	Sporul natural
CS Sărata Nouă	6,2	9,0	-2,8
Republica	8,7	11,1	-2,7
Raionul Leova	10,2	7,7	+2,5

Pe parcursul anului 2022 în sectorul CS Sărata Nouă au fost înregistrați 33 nou-născuți. Indicile natalității constituind **6,2** la 1000 de locuitori. În 2021 au fost născuți – 30 noi-născuți, în 2020 – născuți copii 26, prematuri nu au fost. Prin evaluarea datelor se constată majorare ușoară indicilor natalității comparativ cu anii precedenți.

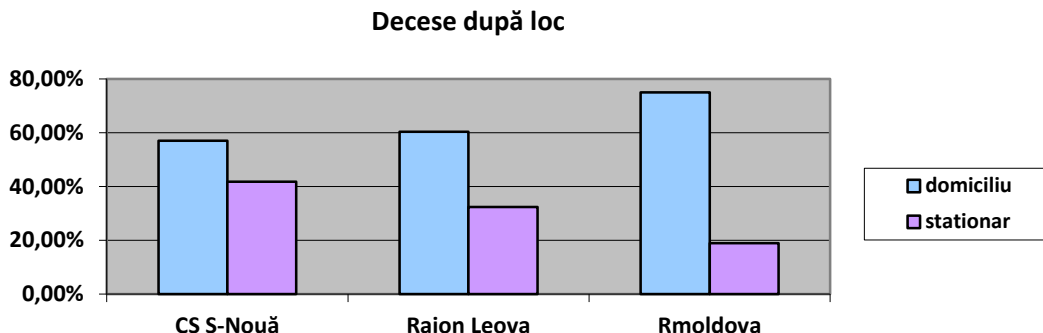
MORTALITATEA GENERALĂ

În anul 2022 au decedat **52** persoane – cu o ușoară scăderea al indicatorului. Indicatorul mortalității generale constituie – **9,0%**. În 2021 – 55 decedați, în 2020 – 58 de persoane decedate. Scăderea indicatorului se datorează micșorarea cazurilor de deces în urma covid-19 la numărul total de patologii nontransmesibile.

Astfel, cele de sus fiind spuse, **sporul natural** rămâne a fi unul negativ: **minus 2,8**.

La domiciliu în 2022 au decedat – 25 sau **57%** față de **42%** în 2021 și față de **60,3%** în raion și **75%** în republică. -5,7 sporul natural. În 2022 la domiciliu au decedat 49%.

Respectiv, în staționar au decedat **41,8%** față de **49,4%** în 2020 și față de **32,4%** în raion și **18,9%**.

Mortalitatea la domiciliu. În anul 2022 au decedat **25**. Indicatorul constituind **611,2** la 100 mii locuitori.

În **alt loc** au decedat **8,4%**.

Autopsii efectuate **11,6%**.

În structura **mortalității generale** predomină patologia **aparaturii cardiovasculare** cu **52,7%** în 2022, față de **59,6%** în aceeași perioadă a anului 2021. În 2020 – 56%. Pe raion în 2022 – **53,0%**.

Pe locul II se află **patologia aparatului digestiv** cu **16,6%**, iar în 2021 – **15,7%**, în 2020 – 15,2%. În raion ponderea constituie – **9,8%**.

Locul III ocupă **accidentele, traume, otrăvirile** cu **11,1%**, în 2022 – **13,5%**, În 2021 – 12,6%. În raion **12,3%**.

MORTALITATEA ÎN VÂRSTA APTĂ DE MUNCĂ

Mortalitatea în **vârsta aptă de muncă** este în descreștere. În 2022 au decedat **9** persoane sau **293,3** la 100 mii locuitori. În anul 2021 au decedat **12** persoane ce constituie **500,5** la 100 mii locuitori. În 2020 au decedat **17** persoane. În raionul Leova indicatorul constituie **589,2** la 100 mii locuitori.

În 2022 se înregistrează micșorarea deceselor în **vârsta aptă de muncă** ca pondere din numărul total de decese – **19,4%** față de **38,4%** în perioada similară a anului 2021, în 2020 – 32,7%. În Raionul Leova – **32,4%**.

STRUCTURA MORTALITĂȚII ÎN VÂRSTA APTĂ DE MUNCĂ

Pe **locul I** se află **afecțiunile cardiovasculare** și **maladiile sistemului digestiv** cu câte **25,0%** sau **73,3** la 100 mii locuitori. În 2021 afecțiunile cardiovasculare constituiau **65,0%** sau **200,2** la 100 mii locuitori, în 2021 – **27,2%** sau **123,7** la 100 mii locuitori. În raionul Leova indicatorul constituie – **58,3%** sau **124,7** la 100 mii locuitori.

Pe **locul II** se află **accidentele, traume, otrăvirile** cu **33,3%** sau **97,7** la 100 mii în 2021 – **25,0%** sau **125,1** la 100 mii locuitori, 2020 – **24%** sau **124,3** la 100 mii locuitori, indicatorul raional – **19,9%** sau **90,6** la 100 mii locuitori

Pe **locul III** – **bolile infecțioase** cu **16,6%** sau **48,8** la 100 mii locuitori, în anul 2022 – 2021 decedați de boli infecțioase în vârsta aptă de muncă nu au fost. În raionul Leova – **4,0%** sau **18,0** la 100 mii locuitori.

IV. OCROTIREA SĂNĂTĂȚII MAMEI ȘI COPILULUI

Pe parcursul anului 2022 au fost luate la evidența **30** gravide, 24 din ele în termen până la 12 săptămâni, ce reprezintă **70%** din gravide.

Au finisat sarcina cu naștere la termen 24 femei, nașteri premature – 1, întreruperi de sarcină - 4, în total 24 copii născuți vii și 3 copii veniți din alte localități. Total 27 copii.

TUBERCULOZA

În decursul anului 2022 au fost înregistrate **3** cazuri sau **40** la 100 mii locuitori față de **2** cazuri sau **75,0** la 100 mii locuitori în 2021. În formă avansată în 2022 nu au fost depistați. De TBC în 2022, 2021 și 2020 nu a decedat **nici-o** persoană.

MORBIDITATEA ONCOLOGICĂ

În anul 2022 au fost înregistrate 9 cazuri noi de tumori maligne sau **73,3** la 100 mii locuitori, în anul 2021 – **6** cazuri sau **150,2** la 100 mii locuitori, în 2020 – 5 cazuri. În raionul Leova indicatorul constituie **234,1** la 100 mii.

La evidență la finele anului 2022 au fost **33** pacienți sau **953,5** la 100 mii locuitori, față de **40** cazuri sau **1001,0** la 100 mii locuitori în 2021.

EXPERTIZA INCAPACITĂȚII TEMPORARE DE MUNCĂ

Pe parcursul anului 2022 au fost eliberate **184** certificate de concediu medical față de 207 certificate în anul 2021. Numărul de zile de ITM în anul 2022 este de **3626** zile. Din ele **6** cazuri au fost expertizate la CEMV cu acordarea gradului de invaliditate.

COVID 19

Pe parcursul anului 2022 au fost înregistrați 97 de bolnavi cu sars-cov-2. Copii diagnosticați – 12, toate forme ușoare. Ponderea bolnavilor cu forme ușoare și medii au fost 98,9%. Majoritatea bolnavilor s-au tratat la domiciliu fiind supravegheați de echipa medicului de familie. Decedați de covid-19 – 6 persoane.

Pentru anul 2023 sunt trasate următoarele scopuri:

- dezvoltarea cabinetului de ultrasonografie care va permite efectuarea examinării ultrasonografică al organele interne, a inimii, gravidelor și copiilor inclusiv nou-născuți;
- dezvoltarea laboratorului care ne va permite lărgirea spectrului de servicii medicale prestate populației;
- rămîne problema reamplasării edificiului OMF Cupcui în centrul satului.
- reparația capitală a etajul 1 după inundație cu reamplasarea activității edificiului CS Sărata Nouă de la etajul 2. Optimizarea spațiului, amenajarea și delimitarea teritoriului, etc.

**❖ ÎNTREPRINDEREA MNICIPALĂ CENTRUL STOMATOLOGIC
RAIONAL LEOVA**

Întreprinderea Mnicipală Centrul stomatologic Raional Leova a fot fondată prin Decizia Consiliului Raional Leova Nr.3.5 din 04.08.2016 prin delimitarea juridică de IMSP Spitalul Raional Leova.

ÎM Centrul Stomatologic Raional Leova urmărește îmbunătățirea calității actului medical și siguranța serviciilor oferite populației, cu respectarea drepturilor pacienților și drepturilor cetățenești.

Activitatea profesională este direcționată spre profilaxia, diagnosticarea și tratamentul maladiilor stomatologice. O parte integrată a stomatologiei preventive este dispensarizarea stomatologică activă și pasivă a gravidelor, preșcolarilor, școlarilor. Așadar orientarea profilactică presupune o nouă calitate a asistenței stomatologice curative.

Date generale

Numărul total angajați dintre care:	11
Personal de conducere cu 100% sarcină mdic stomatolog	1
Medici	2
Asistent medical	2
Tehnician dentar	2
Infirmiera	2
Alt personal (contabil, casier)	2

Pe parcursul anului 2022 a fost amenajat cabinet stomatologic în satul Borogani, care și-a început activitatea la data de 02.01.2023, cu angajarea unui medic, asistentei medicale și îngrijitor de încăperi .

Realizarea procesului de lucru

- Pe parcursul anului 2022, zile de muncă lucrate tota lucrate – 253;
- Unități convenșionale la volumul de lucru efectuat – 7760,50;
- Unități convenșionale pentru o zi de muncă - 30,67;
- Operații chirurgicale – 18

Instituția a pe parcursul anului 2022 a efectuat următorul volum de lucru:

- *Numărul total de vizite - 3820 pacienți;*
- *Dintre care persoane asigurate (copii, gravide) 178 4pacienți;*
- *Asistență stomatologică de urgență - 893 pacienți;*
- *Asigurați - 542pacienți;*
- *Tratament de protezare – 176 pacienți;*
- *Dintre care 2 pacienți victime ale C.A.E. Cernobîl.*
- **Venituri acumulate din prestarea serviciilor contra plată pe parcursul anului 2022 - 879 828 lei;**

- Venituri conform contractului cu Compania Națională de Asigurări medicale - **644 017 lei 68 bani.**

Total venituri - 1 577 989,68 lei (un milion cinci sute șaptezeci și șapte mii patru sute optsprezece lei).

Total cheltuieli: **1 230 167 lei 53 bani.**

❖ **COMISIA RAIONALĂ EXTRAORDINARĂ DE SĂNĂTATE PUBLICĂ**

În cazul urgențelor de sănătate publică, Comisia Raională Extraordinară de Sănătate Publică este responsabilă pentru abordarea integrată a riscurilor pentru urgențele de sănătate publică, implementarea măsurilor de prevenire și managementul răspunsului prin mobilizarea resurselor și coordonarea activităților.

Astfel în anul 2022, Comisia Raională Extraordinară de Sănătate Publică, s-a întrunit **în 12 ședințe de lucru.** În cadrul ședințelor comisia a aprobat un șir de măsuri de sănătate publică, în scopul prevenirii cazurilor noi de îmbolnăvire cu COVID-19 și asigurării unui nivel de alertă adecvat pentru gestionarea eficientă a situației epidemiologice.

❖ **SECȚIA SITUAȚII EXCEPȚIONALE LEOVA**

Pe parcursul a 12 luni ale anului 2022 pe teritoriul deservit de Secția Situații Excepționale Leova, s-a intervenit la 32 incendii, fiind înregistrate 1381,4 mii lei pierderi materiale și salvate valori materiale de 6852 mii lei.

Tot odată au fost înregistrate 177 intervenții la vegetație uscată, unde au ars 1.937 ha, inclusiv 24 intervenții la gunoiște.

Nr. d/o	Subdiviziunea	Incendii		Pierderi materiale de la incendiu (mii lei)		Valori materiale salvate (mii lei)		Persoane decedate	
		2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
1	SSE Leova	26	32	1363,7	1381,4	26532	6852	1	3

Din totalul de **32** incendii produse pe teritoriul raionului Leova pe perioada a 12 luni ale anului 2022:

- 16 incendii – s-au produs în sectorul locativ (case de locuit);
- 1 incendii – la construcții auxiliare;
- 2 incendii – la șopron;
- 3 incendii – la unitățile de transport auto;
- 4 incendii – la uscătorie de tutun;
- 1 incendiu – la vagon metalic;
- 1 incendiu – la stână, baloți de paie;
- 1 incendiu – la depozit de cereale, lentă de la transportor;
- 1 incendiu – la stupuri de albini;
- 1 incendiu – atelier;
- 1 incendiu – gospodărie, stog de fin.

Postul de Pompieri și Salvatori din comuna Sarateni în perioada anului 2022 a fost inaugurat la data de 14 octombrie.

Planificarea și organizarea lucrului în domeniul Prevenției este pus în seama Serviciului Prevenție

În conformitate cu Legea nr. 271-XII din 09.11.1994 „Cu privire la Protecția Civilă”, a directivelor, 24 dispoziții ale președintelui raionului și planului de pregătire a protecției civile pentru anul 2022, în scopul ridicării nivelului de pregătire a organelor de conducere și forțelor protecției civile a raionului s-au desfășurat următoarele măsuri:

<i>Nr. d/o</i>	<i>Acțiunea</i>	<i>Planificat (nr.)</i>	<i>Realizat (nr.)</i>	<i>Localitatea (obiectul, tematica)</i>
1.	Aplicații, controlul pregătirii formațiunilor Protecției Civile în primărie	25	25	-Leova -Iargara -Borogani -Tomai -Filipeni -Cazangic -Tochile – Răducani -Vozniseni -Cupcui -Băiuș -Covurlui -Sărățica Nouă -Tigheci -Beștemac -Sărata Nouă -Cneazevca -Orac -Sărăteni -Tomaiul Nou -Colibabovca -Ceadâr -Romanovca -Sîrma -Hănăsenii Noi -Sarata Răzeși.
	Aplicații domeniul Protecției Civile la obiectele economiei naționale	8	8	-NG „Finance Grup„SRL s. Sărăteni -SA „Leovin„, or.Leova -SRL„Gheragro-plus„, s.Tomai -SRL„Vinia Denovi„, or. Iargara - SRL„Fautor„, s. Tigheci - SRL Moldovatrangaz s. Sărata Nouă -S.A. Moldtelecom or. Leova -Spitalul rational Leova
	Delegare la cursuri de instruire	3	3	-șeful Serviciului Comerț și Alimentare -șeful Serviciul Asigurare Tehnico – Materială -președintele CSE-director adjunct școala profesională-1
				- președintele CSE-primari-5 -personae responsabile de PC în primărie-7, -locțiitorul președintelui CSE al obiectivului industrial periculos SRL Fautor-1 -președintele CSE-conducătorul obiectivului economiei naționale-1

	Instruirea Secției organizare a protecției populației și teritoriului	92	92	-pers. responsabile de PC din SA Drumuri-2 - președintele CSE-directori ai Gimnazilor-6 - locțiitorul președintelui CSE-director adjunct gimnazii-7 -cadre didactice din instituții preuniversitare-20 -cadre didactice inst. preșcolare-20 -conducători instit. preșcolare-5 -comandanți formațiuni benevole pompieri din primărie-5 -comandanți echipelor sanitare din primărie-5 -deținători de lacuri de acumulare/ iazuri-8
	Ședințe de lucru a comisiei pentru Situații Excepționale		26	În cadrul ședințelor Comisie pentru Situații Excepționale au fost adoptate 26 dispoziții de interes local.
	Antrenamente în cadrul instituțiilor de învățământ	26	26	-LT C. Spătaru, or. Leova -LT M. Eminescu or. Leova -LT L. Blaga or. Iargara -LT M. Viteazu s. Tomai -LT G. Vieru s. Borogani -GM s. Filipeni, -GM s. Sărata Nouă -GM s. Tigheci, -GM s. Borogani -GM s. Cazangic, -GM s. Ceadâr -GM s. Sărăteni, -GM s. Cneazevca -GM s. Covurlui, -GM s. Cupcui -GM s. Hănăsenii Noi, -GM s. Sărățica Nouă, -GM s. Tochile-Răducani, -GM s. Sîrma, -ȘP s. Sărata-Răzești, -ȘP s. Beștemac, -ȘP s. Băiuș -filiala s. Colibabovca, - filiala s. Orac, -filiala s. Vozneseni
2.	Antrenamentul Comisie Situații Excepționale a raionului Leova	1	1	- Încuviințarea, adunarea, precizarea componenței, punctelor de contact, modului de reacționare în caz de pericol sau declanșare a situațiilor excepționale.
	Antrenamentul instituțiilor RNOCL	1	1	- participare antrenament

❖ IP INCUBATORUL DE AFACERI LEOVA

Activitatea Incubatorului de Afaceri Leova pe perioada anului 2022 a fost desfășurată în conformitate cu Programul de Dezvoltare Strategică 2021-2025 și

Planul de acțiune 2022 aprobat prin Decizia Consiliul de Administrare, precum și în strictă conformitate cu Statutul instituției.

Incubatorul de Afaceri Leova, precum și alte incubatoare din Moldova, reprezintă o instituție menită să sprijine dezvoltarea afacerilor aflate la început de activitate. Firmele selectate sunt găzduite pe o perioadă determinată de timp, interval în care beneficiază de suport financiar, servicii de consultanță și spații pentru birouri.

Date generale

La situația din 31.12.2022, Incubatorul de Afaceri Leova **a găzduit - 21 companii**, care oferă - **36 locuri noi de muncă**, specializate în: *producerea articolelor de izolație termică, salon de estetică; servicii de evidență financiar-bancară, servicii de catering și raționament în alimentație, proiectări ingineresti în energetică; servicii de reparație a tehnicii de calcul; agenție imobiliară, ateliere de croitorie, servicii cadastru, geodezie și topografie, școala auto.*

În anul de gestiune, cifra de afaceri a antreprenorilor rezidenți a IAL, a constituit, circa **6322,6 mii lei, fondul de salarizare – 752,4 mii lei, achitățile la BPN au constituit – circa 285,7 mii lei.**

Vârsta medie a rezidenților IAL este de 41 ani, dintre care 13 - femei și 6-bărbați.

La finele anului 2022, **spațiul arendabil** a fost utilizat în mărime de 66,0 % sau 470, m².

În perioada de gestiune, **doar un rezident IAL - SRL "Vladalmatix-AUTO" a beneficiat de împrumut preferențial** din Fondul de Rewolving, în sumă de 30,0 mii lei, pentru achiziționarea transport auto.

În parteneriat cu IA Cahul și cu suportul Agenției Germane de Cooperare (GIS), în anul 2022 (perioada 01.01.2022 – 31.03.2022) a fost implimentat Proiectul "Promovarea Învățământului Profesional Tehnic Dual în Republica Moldova", beneficiarii cărui au fost pedagogii, elevii și părinții acestora din 41 localități din raioanele Leova și Cantemir. La instruirii au participat circa 980 persoane. Valoarea Proiectului a constituit 58,0 mii lei.

IAL este unul din cele 11 Incubatoare cu profil mixt din Moldova, care pune la dispoziția micilor antreprenori spații pentru producere și oferă serviciile aferente, precum și consultanță pentru toți antreprenorii din raionul Leova – care în anul 2022 au fost oferite la 118 persoane.

În anul 2022, în cadrul IAL, au fost petrecute 18 seminare și instruirii, la care au participat circa 165 de persoane inclusiv rezidenții IAL, antreprenori, elevi și persoane fizice din raionul Leova și Cantemir.

În perioada de gestiune au fost convocate și petrecute 1 ședințe ordinare (21.01.2022) a Consiliului de Administrare a IAL .

Bugetul IAL în 2022, la Capitolul Venituri constituie - 473,4 mii lei și respectiv Capitolul Cheltuieli - 452,4 mii lei.

Nr. d/o	Capitol - VENITURI	(lei)
1.	Sold financiar, început de an	110200-00
	Suport financiar primit de la Consiliul Raional Leova	150000-00
2.	Plăți din locațiunea spațiilor	196000-00
3.	Instrument de susținere RIAM (fond ODA, pentru instruiți)	16000-00
4.	Alte venituri	1200-00
TOTAL:		473400-00
Nr. d/o	Capitol - CHELTUIELI	(lei)
1.	Salarizarea (inclusiv impozite, contribuții)	275800-00
2.	Servicii, utilități (tarife și servicii comunale), inclusiv: <ul style="list-style-type: none"> • Energia electrica • Energie Termica (GAZ) • Apa, canalizare • Internet, telefon • Salubritate • Servicii contabile 	<u>136400-00</u> 35000-00 46400-00 18000-00 7800-00 2800-00 26400-00
3.	Imprimare, corespondență, rechizite de birou, de uz casnic, blanchete	4320-00
4.	Publicitate și Promovare	1000-00
5.	Comisioane bancare	3000-00
6.	Cheltuieli capitale	3300-00
7.	Servicii Paza de stat	20100-00
8.	Alte cheltuieli (instruiți, organizare seminare, costuri expert ș.a.)	8480-00
TOTAL:		452400-00

Stimați Consilieri!

Cele relatate în raport rezultă din activitățile de bază ale subdiviziunilor Consiliului raional, instituțiilor și serviciilor care își aduc aportul întru soluționarea problemelor cu care se confruntă locuitorii raionului și Autoritățile Publice Locale de ambele niveluri, asigurarea bunăstării și dezvoltarea socio - economică a localităților.

Anul 2023 schițează mai multe sarcini, care reies din Strategia de Dezvoltare a raionului - *„asigurarea bunei funcționări a instituțiilor din subordine, proiectarea, reparația, construcția rețelelor de apeduct, drumuri și infrastructură a obiectelor de menire social – culturale, asigurarea unor servicii medicale calitative locuitorilor raionului”*, iar realizarea acestor obiective ține de gradul de organizare, de nivelul de disciplină, de dăruirea fiecăruia dintre noi și, în primul rând, de aleșii poporului, de profesionalismul, atitudinea responsabilă, ireproșabilă în exercitarea atribuțiilor de serviciu a fiecăruia dintre noi. Numai cu eforturi comune, susținute vom putea face față obiectivelor trasate pentru anul curent.

Vă mulțumesc pentru atenție!

